

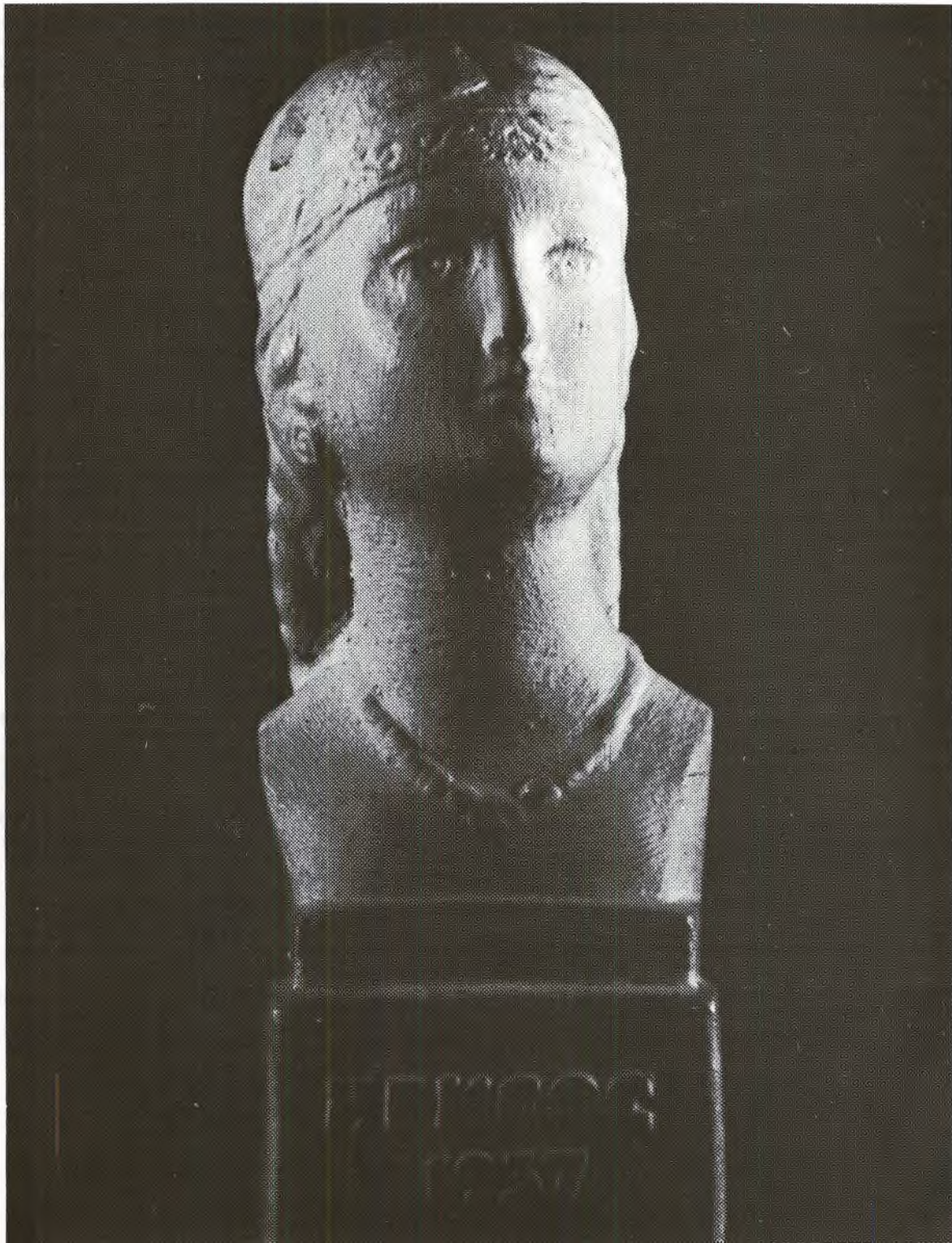
ЖОВТЕНЬ 4, 9

OCTOBER No. 9 1976

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

P. XXXIII Ч. 9 ЖОВТЕНЬ

OCTOBER No. 9 Vol. XXXIII

За порогом нового дому	1
Патріарх Йосиф I відвідує дім СУА	2
І. Калинець: Золотий тік у Крилосі. Галич	3
С. Гела: Княжна з Галича	3
Ювілейний дар. Наша обкладинка	7
Невіджалувана страта	7
Н. Лан. Червона калина	8
З. Когут. Рим, чужі міста і наші люди	9
М. Струтинська: Я — найменша	9
Калейдоскоп жіночого життя. С. Андрушків	12
М. Барагура: Приєднання передплатників	13
Тільки між нами і телефоном Л. Калинович	15
Наші Світлички. А. Смеречинська. Імпреди	16
Вісті з Централі	17
СФУЖО	18
Our Life	20
Вишивка: Декоративний пояс	24
Наше харчування. Л. Гриців. Риж	25
Хроніка Округ. Округа Нью Йорк	26
Спонзори і стипендисти	33
Подумайте — відгадайте	33
Нашим малцям	34
Замість квітів	36
Календарець	обкл.

Головна Управа СУА і Адміністрація Нашого Життя

108 Second Ave.
New York, N. Y. 10003
тел. (212) 533-4646

Our Life Editor Ulana Llubovych
тел. (212) 674-5508

Видає Союз Українок Америки раз у місяць за винятком серпня.

Редактор — Уляна Любович

Редакційна Колегія: Марія Барагура, Лідія Бурачинська, Любов Волинець, Наталія Іщук, Світлана Луцька, Олександра Різник, Марта Тарнавська.

Our Life — Марта Бачинська

"Розвага — забава" ред. Віра Андрушків.

Мовна редакція — Наталя Лвицька-Холодна.

Передплата в США і Канаді: річна...\$9.00 піврічна ...\$ 5.00

Річна передплата: в Англії...2 1/2 ф. ст., в Австралії ... 5 а. д. у Франції...

20 фр., в Німеччині...20 н. м., в Белгії...250 б. фр.

Поодинокі число 1.00 дол.

Published by Ukrainian National Women's League of America, Inc. Monthly publication except August.

Subscription in the United States of America \$9.00 per year, half year \$5.00; in Canada \$9.00 per year, half year \$5.00; in England 2½ pound sterling per year; in Australia 5 Austr. dollars per year; in France 20 fr. per year; in Germany 20 d. m. per year; in Belgium 250 b. fr. per year.

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices".

Printed in U.S.A. by Computoprint Corporation, 335 Clifton Ave., Clifton, N.J., 07011

ГОЛОВНА УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

ЕКЗЕКУТИВА:

Іванна Рожанковська — голова
Олександра Різник — заступниця
голови
Любослава Шандра — заступниця
голови
Христина Навроцька — заступниця
голови

Ольга Ставнича — заступниця
голови

Евфрозина Мартинець — протоколярна
секретарка

Марія Савчак — кореспонден-
ційна секретарка
Ірина Комар — касирка
Поля Книш — фінансова
секретарка

РЕФЕРЕНТУРИ:

Ірина Захарко — організаційна
Ірина Лончина — виховна
Даня Дикий — виховна
Люба Волинець — культ.-освітна
Каміля Смородська — зв'язків
Теодозія Савицька — сусп. опіка
Марія Барагура — пресова
Дора Рак — статутова

ВІЛЬНІ ЧЛЕНИ

Орися Зінич
Анастасія Вокер

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ:

Ольга Муссаковська — голова
Ірина Качанівська — член
Надія Попель — член
Наталія Лопатинська — заступниця
Олена Шиприкєвич — заступниця

ГОЛОВИ ОКРУЖНИХ УПРАВ СУА

Марія Фаріон — Огайо
Марія Юзефович — Чикаго
Лідія Дяченко — Філадельфія
Ольга Гнатейко — Нью Джерзі
Миртль К. Слейбі — Дітройт
Марія Томоруг — Нью-Йорк
Ірина Руснак — Північний Нью-Йорк
Лідія Фіцалович — Нова Англія
Теодозія Кушнір — Південний Нью-Йорк

ПРЕДСТАВНИЦТВА

"НАШОГО ЖИТТЯ"

АНГЛІЯ: Myroslawa Rudenska

245 Wigman Rd. Bilborough Estate
Nottingham, England

Ukrainian Booksellers, 49 Linden Gardens
Notting Hill Gate, London W.2

АВСТРАЛІЯ: "Library & Book Supply"

16a Prospect St.
Gleroy, W9, Victoria
Australia

ФРАНЦІЯ: Daria Melnykovych

c/o N. 7 887 93 de Paris
26 rue de Tercy, Paris 18-2,
France

НІМЕЧЧИНА: Ukrainischer Frauenverband

Haus der Begegnung
8 München 5, Rumfordstr. 21

ЗА ПОРОГОМ НОВОГО ДОМУ

Посвячення і відкриття спільного Дому СУА і УККА відбулося 22 травня 1976 р. Це було так, якби ми станули на порозі дому. Гості оглянули відновлені кімнати й розійшлися зацікавлені: як буде тут, коли ці приміщення заповняться тим, на що вони призначені, коли тут появляться з любов'ю зібрані, збережені, описані та опрацьовані предмети: передусім збірка народного мистецтва?

Ціле літо йшла тут праця, не тільки над тим, щоб устатувати спеціально придбану обстановку, але теж над самою збіркою. З усіх, майже 1000 предметів треба ж бо вибрати ті, які повинні бути показані в першу чергу. Їх добірка, відповідний опис та виставлення не тільки в естетичний спосіб, але теж згідно з вимогами сучасного музейництва — праця, що вимагає знання, і відповідальна. Взятися за неї мгр. Оксана Грабович — спеціаліст-етнограф, музейник, але теж ентузіяст своєї праці. Очевидно, Музейна Комісія СУА під проводом Лесі Різник та інші члени СУА включилися в цю гарячкову, вичерпуючу працю.

Здавалось би — невелика справа, коли мається немалу збірку творів народного мистецтва, вибрати якісь і гарно їх уложити так, щоб зацікавити та захопити зібрану публіку. Ми ж бо, союзянки, маємо неабиякий досвід у влаштуванні виставок народного мистецтва. І звідси багато незрозуміння і непорозумінь. Це ж Музей і тут обов'язують суворі правила, диктовані наукою етнографії. Що таке твори народного мистецтва у відрізненні від творів пристосованого, сучасного мистецтва про це вже не раз ми писали.

У своєму захопленні та ентузіязмі, навіть у прив'язанні та любові до рідного народного мистецтва, забуваємо, що самих таких почувань мало. Треба ж, крім них, мати знання, свідомість того що воно таке — це народне мистецтво; що може бути предметом музейним, а що надається, може, до музейної крамнички. Не всі пам'ятки є музейними експонатами.

Треба відрізнити предмети, які виробляємо самі, спираючися на взорах народної творчості, з успіхом, залежним від нашого смаку і знання, від того, що творив наш нарід на рідних землях, і що стараємося зберегти у Музеї.

Не раз аж болить, коли хтось від широкого серця, з любов'ю дарує річ, у яку вложив багато любови, праці та зу-

Crucifix pendant.

Hutsul region, Western Ukraine Second half of 19th Century

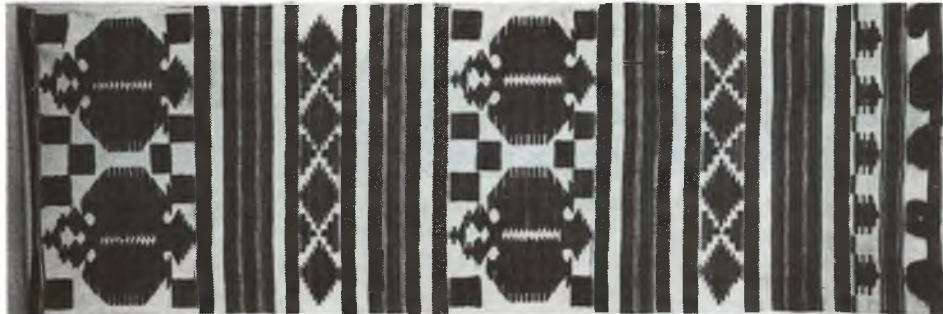
Нашийний хрест. Гуцульщина. Станіславівська область. Друга пол. XIX ст. Збірка Українського Музею.

силь, але яка, як експонат до Музею, не надається. Як зранити відмовою особу, яка зодягнула ляльку у пишній стрій, який є вислідом комбінації спогадів з рідного села і зручності її рук та модерних кравецьких додатків. Це гарна забавка, може предмет декорації сучасного помешкання, але не музейний експонат.

Правда, побіч Музею є ще крамничка. Це саме і є місце для творів рук, які взираються на стильових взорах народного мистецтва, які, очевидно повинні і мусять бути стильові, але яких не можна б прийняти як музейні експонати.

Амбіцією творців і ініціаторів Музею є поширити його поза збірку народного мистецтва на інші предмети українського мистецтва і культури. Але покищо і місце і час кажуть обмежити виставку до народного мистецтва, але добіркою і способом експозиції вдержати його на доброму професійному рівні.

Коли 3 жовтня переступимо поріг Дому СУА — побачимо висліди професійної праці музейників, доброї волі тих, які впродовж років віддавали до Музею не раз дорогою ціною збережені предмети та висліди зусилля і матеріальних жертв членок СУА і громадян.

Кролевцький рушник, Сумська область, Друга половина XIX ст. Збірка Українського Музею.

Rushnyk (Ritual cloth) Krolevets', Sumy oblast, northern Ukraine, Second half of 19th century

На обкладинці: Княжна з Крילоса. Скульптура Антона Павлося

Our cover - Princess from Klylos. Sculpture by Anton Pawlos.

ПАТРІАРХ ЙОСИФ I ВІДВІДУЄ ДІМ СУА

Привітальне слово заступниці голови Лесі Різник до Патріярха. По правій стороні д-р. Дацко, відліва мгр. І. Базарко
Світлив І. Длябога

Патріярх Йосиф між членками С.У.А.

Світлив І. Длябога

Під час свого перебування в Нью-Йорку Голова УКПЦ Патріярх Йосиф I в асисті свого секретаря о.др. І. Дацка в п'ятницю 24 вересня ц.р. в пообідніх годинах відвідав Дім СУА-УККА.

Достойного Гостя хлібом-сіллю вітали при вході до буднику заступниця голови СУА Леся Різник і ексекутивний лиректор УККА мгр. Іван Базарко. У великій залі Дому привітальні промови сказали: від УККА мгр. І. Базарко, від СУА Л. Різник і від Метрополітального Відділу УККА др. Володимир Савчак.

Відповідаючи на вітання, Блаженніший висловив свою радість з досягнень української спільноти на поселеннях і закликав до єдності і співпраці.

На запрошення заступниці голови СУА Патріярх Йосиф відвідав і поблагословив Український Музей напередодні його відкриття.

Марія Савчак і Леся Різник показують Блаженнішому Музей.
Світлив І. Длябога

Вовняний пояс (частина) - крайка. Косів, Станиславівська
Область Перша чверть XX ст.

Woven belt (fragment), Kosiv, oblast' Western Ukraine, First
quarter of 20th Century

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ
203 SECOND AVENUE -
NEW YORK, NEW YORK 10003

ВІДКРИТИЙ ДЛЯ ПУБЛІЧНОГО КОРИСТУВАННЯ
СЕРЕДА, СУБОТА, НЕДІЛЯ: год. 1-5 ПО ПОЛ.
П'ЯТНИЦЯ: ГОД. 3-7 ПО ПОЛ.
В ІНШИЙ ЧАС, ЗА ДОМОВЛЕННЯМ: ТЕЛ. (212) 228-0110

ЗОЛОТИЙ ТІК У КРИЛОСІ

Я Пастернакові

Засіли солом'яні оселі на Золотому Тоці,
як кури, порпаються у купі ралуття.
Спите, тереми і храми, у землі на сотому боці,
а що за життя ви промовили путне?

Хто його знає, чи тільки у вас світу,
що ото було взад літ вісімсот?
Відпастернакував пастернак, а сього літа
взяв та й засіявся Золотий Тік вівсом.

А може для нього те золоте верем'я,
що по верем'ях усіх навертає стопа,
коли восени селяни ревно
на картоплищі ведуть розкопи.

Ігор Калинець — *Повзі з України*, В-во: Література і мистецтво
Bruxelles, Belgique, 1970

ГАЛИЧ

У румовищах поміж череп'ям дзбанків,
мечами і пряслами, що знаходимо щоденно,
напіткали невідомої діви останки
з начільником — золотою діядемою.

Мовчить про її наймення віко саркофагу,
літопис задвірками обійшов її дівоцтво.
Замість весільної шати нап'яв фатум
чорну намітку на ясні очі.

Чи се не твоя, городе, суца подоба:
поросло городище забуття дерном,
лишилася дешиця* слави по тобі,
сливе** діви золота діядема.

* незначна кількість чого-небудь — трохи
** майже

СТЕПАН ГЕЛА

КНЯЖНА З ГАЛИЧА

1. ВСТУП

Поет-шестидесятник Ігор Калинець у вірші "Галич" каже:

"... напіткали невідомої діви останки
з начільником — золотою діядемою.
Мовчить про її наймення віко саркофагу,
літопис задвірками обійшов її дівоцтво..."

і кінчає:

"Чи се не твоя, городе, суца подоба?
Поросло городище забуття дерном,
лишилася дешиця слави по тобі,
сливе діви золота діядема".

Щоб відгадати, яку "невідому діву" і який город має поет на увазі, перенесімося думками у XII сторіччя до старого княжого Галича на нинішню Крилоську гору.

2. ГАЛИЧ КН. ЯРОСЛАВА ОСМОМИСЛА

Галич за княження Ярослава Осмомисла (1152-1187) був наймогутнішим і найбільшим містом-твердинею не лише на Подністров'ї, але й у всій Русі-Україні. Це був столичний город Галицького князівства, який займав близько 40 кв. кілометрів простору, де пишалося понад 40 білокам'яних храмів. Літописець записав, що в галицькому дитинці-княздворі, чи пак замку, були багатооздоблені дерев'яні двоповерхові княжі палати-тереми з вежею, які на висоті другого поверху сполучалися закритими переходами з кам'яною двірською церквою св. Спаса.

У найближчому сусідстві дитинця кн. Ярослав Осмомисл побудував у у 1154-1157 роках величавий, також білокам'яний, катедральний собор Успення Богородиці. В той час це був найвеличавіший храм на всіх західніх землях Русі-України. Храми, себто собор і двірська церква та палати й інші замкові споруди, що височилися на нинішній Крилоській горі, не зважаючи на їхнє оборонне положення, були ще обведені могутніми оборонними валами з вежами й частоколом та глибокими ровами.

Там, на горі, за валами й ровами, у княжих

Золотогаптований взір намиста-чільця княжни (Рис. О. Борис-Бошко)

Gold thread - embroidered pattern of the head dress.

Рис. 11. Вид на Крилоську гору, на північ від "Золотого Току" (фот. з "Юрівського")

теремах-палатах здійснювалася вся влада і перехреснувалося все життя Галицької волости-князівства.

3. УПАДОК ГАЛИЧА І ЙОГО ПАМ'ЯТКИ НА КРИЛОСЬКІЙ ГОРІ

Татарське нашествя 1240 року, а пізніше зуб часу так знищили столицю, що в XIX столітті дослідники не могли віднайти не тільки слідів дерев'яних палат, але навіть залишків могутньої кам'яної Осмомислової катедри. Українські й чужі історики, археологи й дослідники дев'яност років безуспішно шукали слідів центру княздвора Галича. А останки княжої слави заховалися глибоко в землі.

Аж археолог проф. д-р Ярослав Пастернак (1892-1969) відгадав загадку. Він догадувався, що коли знайдуться залишки Осмомислового храму, то може вони напровадять на слід, де був княздвір-замок. Вивчивши історичні джерела й терен княжого Галича, він почав свої дослідні-розкопи, і влітку 1936 року натрапив на горі Крилос (Галицького району, Івано-Франківської області) на фундаменти собору, які в 1937-1938 роках цілком відкопав. Як і сподівався, недалеко фундаментів, на крилоських селянських городах, на урочищі "Золотий тік" справді відкрив сліди галицького дитинця-княздвора. Та це ще не все!

Між мурами фундаментів собору проф. Ярослав Пастернак відкопав у 1937 році поховання-гріб фундатора храму кн. Ярослава Осмомисла. Князь був похоронений в кам'яній домовині-саркофазі, а за ним був гріб молодій дівчині, певно княжни, яка колись була похоронена в дерев'яній домовині. (Недаром студенти — учасники табору праці "Сокіл", які влітку 1938 року увесь місяць безкоштовно працювали при розкопах, казали: "Ярослав знайшов Ярослава!").

Це були справді великі відкриття на Західній

Україні. Вони довершилися саме в 750-річчя (1187-1937) смерті кн. Ярослава Осмомисла та в 780-річчя (1157-1937) побудови галицького Успенського собору. Вістка про відкриття старовинних пам'яток зробила величезне враження і під час розкопів звідусюди з'їздилися люди на Крилоську гору, мов на прощу. Останки собору, княжі гроби та місце княжого дитинця на "Золотім тоці" оглянули десятки тисяч (обчислювали на 50 до 60 тисяч) відвідувачів-прочан.

На жаль, воєнні події 1939-1945 років перервали досліді і щойно 1951 року відновили їх радянські археологи, промовчуючи Ярослава Пастернака як відкривача княжих поховань, собору й княздвора.

Тоді перевезли Осмомислів саркофаг до Обласного краєзнавчого музею в Івано-Франків-

Кам'яна труна Ярослава Осмомисла, розбита й ограблена мадярами. Знайдені кості проф. Пастернак перевіз до музею НТШ у Львові. (Світ. Р. Крохмальюк)

Stone sarcophagus of Jaroslav Osmomysl - opened and robbed by Magjars. The remains of the ancient ruler, Professor Pasternak brought to museum in Lwiv.

ську, який міститься в будинку колишньої "нової" ратуші. У Крилосі, недалеко фундаментів собору та теперішньої церкви, теж Успення Богородиці, у давній митрополичій палаті, а до 1939 року в домі СС Службниць постав відділ Обласного музею, в якому експонуються пам'ятки з Галича-Крилоса.

Щоб зберегти фундаменти від нищівних атмосферичних дій (дощі, сніги, спеки, морози), їх засипали півметровою верствою землі. Тепер ведуться консерваційні роботи над фундаментами та археологічні дослідження-розкопки їх довкілля. На насипі землі, над місцем, де були поховані князь і княжна, поклали кам'яний бльок, а побіч поставили пам'яткову плиту з т'ярирядковим написом: "Тут був похований * галицький князь * Ярослав * Осмомисл * 1152-1187".

4. САРКОФАГ КН. ЯРОСЛАВА ОСМОМИСЛА

Княжа гробниця-саркофаг і домовина княжни були закопані між мурами фундаментів під західним притвором собору, під входом до храму. Як бачимо, князь-фундатор і княжна, може його донька, були поховані скромно, під головним входом до собору. Так веліли тодішній звичай і церковний припис. Саркофаг був виконаний в кам'яній бльоці і був прикритий кам'яною плитою. Вона нагадує формою низенький двоспадний дашок. У гробниці лежав комплектий кістяк чоловіка 50-60 років. Кості були перекинені, а біля них не знайдено ніяких залишків, ні слідів багатого княжого одягу, ні княжих інсигній. Це вказує, що гріб був пограбований і може тоді була розбита плита-кришка. На стінах саркофагу не було ніяких оздоб-різьб, як це бачимо, наприклад, на саркофазі кн. Ярослава Мудрого (1019-1054) у Софійському соборі в Києві. Виходить, що Осмомислова гробниця була зразу призначена на те, щоб закопати її в землю. З літописних записів знаємо, що Ярослав Осмомисл помер 1 жовтня 1187 року, а наступного дня був похоронений в Успенськй соборі в Галичі. Під час дослідів фундаментів собору викопали лише два поховання: мужчини в саркофазі й княжни. На цій основі Ярослав Пастернак прийшов до висновку, а інші дослідники це підтвердили, що у саркофазі міг бути похований тільки фундатор собору кн. Ярослав Осмомисл.

5. ПОХОВАННЯ КНЯЖНИ, ЯКУ ІСТОРІЯ "ЗАДВІРКАМИ ОБІЙШЛА"

Саме закінчився Рік Української Жінки. Щоб ми, сучасники, також не стрінулися з докором Ігоря Калининця, що "задвірками обійшли... невідому діву..." — галицьку княжну, хочемо про неї дещо розказати. Бо й справді, історія забула про неї. Ті скупі відомості, що ми їх зуміли зібрати, відносяться лише до її похоронення, і це є висновки Ярослава Пастернака, які він зробив на підставі дослідів-розкопів на Крилоській горі.

На пам'ятковій плиті в Крилосі немає навіть згадки про її поховання. А її не тільки забули, але, як побачимо далі, перекопали ще й її гріб.

Може під цим враженням Ігор Калининць у згаданій поезії з жалем стверджує, що:

"... Замість весільної шати нап'яв фатум чорну намітку на ясні очі..."

На схід від княжого саркофагу було поховання молодої дівчини, певно княжни. Антропологи устійнили на основі стану її зубів, що їй було 18-20 років. Насправді Ярослав Пастернак прослідив при самій східній стіні саркофагу, в головах князя, значно пізнішу яму, яка була викопана саме на допішній частині поховання княжни й опісля була засипана побитою цеглою. Очевидно, що під час копання ями, частина поховання була знищена і з костей княжни залишився лише череп голови. На чолі черепа збереглося золотом гаптоване-вишиване чільце-діядема. У нерушеній частині гробу осталися залишки спорохнвілого дерева, сліди дерев'яної домовини, в якій княжна була похоронена. За черепом відкопали кусники зеленкувато-жовтого скла із скляночки, яку роздавила осідаюча земля.

Мармурова таблиця із старої церкви побудованої з матеріялу будівельного катедрі. Таблиця знаходиться у новій церкві в Крилосі (Світл. Р. Крохмалюк).

A marble slab from the old church built from materials also used to built the cathedral.

Збережене дороге, золотом гаптоване, чільце-діядема, завдовжки 310 мм і завширшки 26 мм, має велике значення, бо воно вказує не тільки на те, що ця молода дівчина була знатного роду, але й є рідкісним зразком вишивки-гапту з княжої доби. Воно було гаптоване на шовку т. зв. сухозліткою, себто нитками, яких основа-стрижень з волокна була щільно обвита вузькою, завширшки 3 мм, пласкою золотою смужкою. Взір гапту-вишивки, який стрічаємо в різних варіантах на мозаїках і фресках собору св. Софії в Києві, зображує стилізоване стебло, яке в'ється від краю до краю взору, а від нього вгору і вниз відходять парні симетричні закрути-"крильця". Щождо відкопаних куснів скла, то подібні фрагменти Ярослава Пастернак відкопав на дитинці, нині на "Золотім тоці". Дослідники кажуть, що в таких тюліпановидних скляночках, здається, візантійського походження, давали покійникам до гробу освячену оливу.

Так, отже, галицьку княжну виряджали на вічну

Скляна чашечка, в якій князні дали до гробу освячену оливу (Рис. О. Борис-Бошко).

Glass Vessel which contained blessed oils, placed with the dead.

Побіч кам'яної труни князя Ярослава Осмомисла відкрито під долівкою катедрі кості дівчини, якої череп був прикрашений діядемом вишитим золотими нитками (Світл. Р. Крохмалюк).

Close to the stone sarcophagus of Jaroslav Osmomysl, the remains of a young girl were found, whose skull was adorned with a head dress embroidered with gold thread.

дорогу за старим руським звичаєм, поклавши до гробу у візантійській скляночці освячену оливу.

За Ярославом Пастернаком, дівчину з княжого Галича-Крилоса називаємо княжною.

Наш археолог так вивяснює свої здогади: те, що вона, одна-одинок та ще й жінка, була похована в підземеллі столичного владичого собору та багате золотом гаптоване чільце й дорога імпортована з Царгороду скляночка, вказують, що це була знатна жінка. Ярослав Пастернак допускає навіть, що це могла бути одна з доньок кн. Ярослава Осмомисла, яку похоронили побіч князя-батька. Тут пригадаємо, що одною донькою Ярослава Осмомисла була Євфрозинія Ярославна, дружина кн. Ігоря Святославича, відомого з походу на половців 1185 року, оспівана у "Слові о полку Ігоревім".

Не знаємо, коли галицька княжна померла й коли її похоронили. На основі стверджень антропологів їй було 18-20 років, коли померла, а Ярослав Пастернак каже, що була похоронена "трохи пізніше" від Ярослава Осмомисла, який помер 1187 року. Отже, можемо здогадуватися, що вона жила в 70 і 80-их роках XII сторіччя, а померла в останій декаді того віку й тоді була похоронена під собором.

Не ясно нам, коли знищили-перекопали її гріб. Але й тут приходиться нам на допомогу археологія. Під час розкопів виявилось, що княжий саркофаг був пограбований і гріб княжни був перекопаний, коли собор був ще цілий, себто перед нападом татар 1240 року. Це може вказувати, що гріб княжни перекопали після 1240 року. Тепер череп княжни чільце-діядема зберігаються в Історичнім музеї у Львові.

Пам'ятна плита над місцем поховання кн. Ярослава Осмомисла і княжни. На плиті не зазначено, що там була похована княжна. За плитою-пам'ятником направо стіна каплиці, останок Успенського собору, а на задньому пляні побілена селянська хата зі солом'яною стріхою.

Memorial slab marking the burial place of Jaroslav Osmomysl and the princess.

6. ІНШІ ГАЛИЦЬКІ ПАМ'ЯТКИ

Вкінці хочемо згадати, що на терені княжого Галича (не лише на Крилоській горі) викопано ще й інші знахідки — ювелірні вироби, що їх носили багаті жінки Галича. Тим не хочемо сказати, що їх носила наша княжна, але вони свідчать про багатство Галича й Галичини та про постійні зв'язки Галицької волости-князівства з "матір'ю руських городів" — Києвом і вказують на торговельні зв'язки з закордоном, а особливо з Візантією.

Ще на початку цього століття, в селі Викторів, яке колись було положене на південних окраїнах княжого Галича, знайшли срібний позолочуваний широкий браслет, київського виробу, що їх вдягали княгині та багаті боярські жінки. На Крилоській горі Ярослав Пастернак викопав три пари срібних ковтків, також привезені з Києва. Браслет і ковтки вказують на тісні зв'язки Галича з Києвом. *Докінчення на ст. 8*

НА ЮВІЛЕЙНИЙ ДАР ВПЛИНУЛО ДОСІ:

ЗА М. ВЕРЕСЕНЬ 1976 Р. ЗЛОЖИЛИ:

ОКРУЖНІ УПРАВИ І ВІДДІЛИ СУА ВІД ЧЛЕНОК, ОРГАНІЗАЦІЙ, УСТАНОВ І ГРОМАДЯНСТВА.

25 дол. — Округна Управа — Філадельфія

475 дол. — 64 Відділ — Нью-Йорк (пожертву в пам'ять бл. п. Бориса Ржепецького проголошено в листі "Замість квітів")

280 дол. — 72 Відділ — Нью-Йорк В тому — 50 дол. — П. Гулик, по 25 дол. — М. Третяк, С. Гавриш, В. Квас, Сабіна Туранська, по 10 дол. О. Когут, Т. Шмагала, Я. Рубель, др. В. Юзич, Т. Медвідь, К. Семанишин, П. Фізак, В. Модрейко, А. Алгозер, Я. Калкадно, Р. Татарський, 20 дол. — Я. Боял.

75 дол. — 57 Відділ — Ютика В тому по 10 дол. — 5 членок Відділу,

(25 дол. — пожертву проголошено в листі "Замість квітів")

60 дол. — 103 Відділ — Гемстед

25 дол. — 59 Відділ — Балтімор В тому 25 дол. — Володимира Войтович

10 дол. — 13 Відділ — Честер (пожертву проголошено в листі "Замість квітів")

Разом 950 дол.

ОСОБИСТІ ПОЖЕРТВИ:

По 10 дол. — Олена Танчак — Нью Брунсуїк, Юстина Крисюк (47 Відд.) — Рочестер (в пам'ять Олени Лотоцької) 120 дол. — Пожертву проголошено в листі "Замість квітів"

Разом 140 дол.

Поля Книш (фінанс. секретарка)

НАША ОБКЛАДИНКА

Різьбу, яка на нашій обкладинці, виконав скульптор Антін Павлось (1905-1954). Родом він з Холмщини та вчився у Львові, де закінчив Мистецьку промислову школу. Брав участь у численних виставках Співки Українських Образотворчих Мистців та Товариства Прихильників Мистецтва. Був у групі мистців, які гуртувалися в "Качиному долі" (див. "Наше Життя", ч. 6, 1976). Умовини життя в ті часи спричинилися до того, що в більшості обмежився до малих форм, хоч деякі з його скульптур це проекти монументів, з яких тільки один — нагробний пам'ятник композиторові Вікторові Матюкові пощастило виконати в більших розмірах. З більших проєктів був пам'ятник поляглим, який мав стати на Янівському цвинтарі у Львові, але через заборону не міг бути виконаним.

Одні з перших його творів — це теракотові фігури-погруддя, зображення тварин, особливо коней (улюблений, повний динаміки мотив — це пара коней в бігу), а теж жіночі акти, в яких проявляв особливу майстерність. У його різьбах вражає "граційність рухів, ліризм і ще якесь особисте тепло, усміх, що пливають від його постатей". Частими темами є

НА ФОНД МУЗЕЮ СУА ЗЛОЖИЛИ:

150 дол. — 115 Відділ — Балтімор
75 дол. — 91 Відділ — Бетлегем

НЕВІДЖАЛУВАНА СТРАТА

Із Швейцарії надійшла сумна вістка, що там 25 липня ц. р. помер у шпиталі сл. п. **Петро Ковалів**.

Народився він у Харкові 8 жовтня 1896 р. Початкову школу скінчив у Петербурзі, гімназію (приватну) в Києві в 1915 році, а старшинську школу теж у Києві 1917 р. Університет закінчив у Женеві, а докторську тезу присвятив Україні.

За Гетьманщини працював у міністерстві закордонних справ у міністра проф. Дмитра Дорошенка. За Директорії працював у дипломатичній місії у Голландії.

Проживав постійно в Швейцарії з дружиною Лесею, і скінчив життя в присутності своєї жінки, сина, невістки та внуків. Похорон відбувся лише при

участі рідних, про що повідомили женецькі щоденники.

Попіл з тлінних останків Покійного зберігає дружина на те, щоб колись перевезти його на Україну.

В останньому числі "Нашого Життя" згадували ми про фундацію ім. Лесі та Петра Ковалевих, не маючи вістки про те, що фундатора нема вже в живих. Про це повідомила Союз Українок дружина Леся, яка пише, що пережила з чоловіком 61 літ. Життєвий шлях бував іноді дуже тяжкий, але спільними силами і працездатністю вони переборювали труднощі.

Екзекутива Союзу Українок Америки висловила письмово своє співчуття пані Лесі Ковалів від імені свого та всіх членок СУА.

мотиви селянські, робітничі. Стиль реалістичний з впливами імпресіонізму, легкий і природний.

Згодом мистець зацікавився історичними постатями. Проектував монументи короля Данила, князя Романа Галицького і гетьмана Богдана Хмельницького.

Коли проф. Ярослав Пастернак відкрив цікаві розкопи у Крилосі, їх висліди зацікавили і схвилювали багатьох. Стали вони спонукою до численних здогадів надхненням до творчості мистців різних жанрів. Навіть пляновано фільм на тему життя таємничої княжни, до якого сценарій написав Софронів Левицький. Пам'ятаємо, як пошукував він дівчини, що могла б відограти роль цієї незваної красуні. Накручено навіть кілька кадрів цього фільму.

Тож і не диво, що й для Павлоса стала вона надхненням і він створив цю статуєтку, яка була дуже улюбленою в ті часи в Галичині. Хоч світлина, яку містимо, не віддає усієї краси цього твору, але не доступна нам сьогодні інша.

*Святослав Гординський. "Крук, Павлось, Мухин: три українські різьбари". Мюнхен, Українська Спілка Образотворчих Мистців, 1947, ст. 18.

НАДІЯ ЛАН

ЧЕРВОНА КАЛИНА

Я докупи зберу людський жаль,
піт і сльози, від крові червоні,
і зав'ю їх в зелену печаль,
зав'яжу у калинове грона.

В нім надія росте юнака,
в нім дівоча цнота розцвітає...
Ой, Калино! Ти ніжна така,
як дівчата про тебе співають!

Білопишним квітням на весні
розцвітаєш в зеленому лузі,
рум'яніш зморозу взимі,
помагаєш і в болю і в тузі...

На козачих могилах ростеш,
Квітко Рідного Краю, Калино!
В цілім світі нема меж,
бо ти — символ живої України!
1975

"ДІТИ — ДІТЯМ" У ПРАКТИЦІ

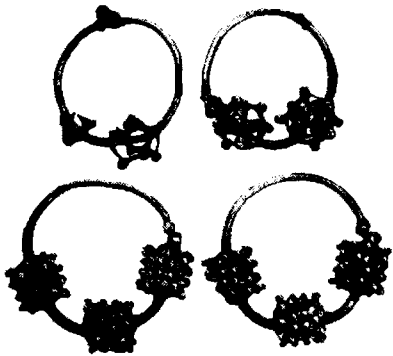
Учні 5-ої класи "Рідної Школи" в Філадельфії під проводом своєї вчительки пані Марії Галій показують, як у практиці повинен виглядати клич "Діти — дітям". Вони вже другий рік складають дрібні ощадності, щоб допомогти своїм ровесникам у Бразилії. Цього року їхня збірка принесла суму 39.95 дол. Цю суму доповнила власною пожертвою 35.05 дол. пані М. Галій до висоти 70.00 дол. Разом з минулорічною збіркою 75.00 дол., це дало одну стипендію для потребуючої дитини в Бразилії.

Теодозія Савицька

ПОДЯКИ

13 Відді. СУА в Честер складає 10 дол. (цеглину) на Музей СУА у Нью-Йорку в пам'ять бл. п. Юлії Микитки, колишньої членки Відділу. "Колишньої", бо хоч уже добрих кілька років тому покинула Честер і замешкала в Гаррісбургі, але довгий час вплачувала вкладку до Відділу, вважаючи себе все ще його членкою.
Лідія Кий
Леонтина Мінчак
голова реф суспільної опіки

Докінчення: КНЯЖНА З ГАЛИЧА

Дві пари срібних ковтків київського типу знайдені на Крилоській горі. (З книжки Ярослав Пастернак "Старий Галич", Краків-Львів, 1944).

Two pairs of jeweled adornments - Kiev type.

Цінною знахідкою на "Золотому тоці" є великий, золотий, вилонений емалем колт, здається, візантійського виробництва, як і ця скляночка на освячену оливу.

Багато фрагментів золотих, срібних і бронзових знахідок щоденного і святкового вжитку вказують, що жінки княжого Галича любили й уміли і на свято і на будень гарно й багато вдягатися.

Сердешно дякую Любомирі та Іванові Мокіям, Богданові і Михайлові Бережанським та 99-му Відд. СУА у Вотервалті за вислови співчуття і пожертви на запасний фонд "Нашого Життя", які вони зложили з приводу смерті моєї сестри бл. п. Стефанії Савчак. Дякуючи складаю 10. дол. на запасний фонд "Нашого Життя".

Ольга Гнатишак

ЦІЛИЙ СВІТ ВЕЛИКА ШКОЛА

Казки для дітей награні на ленті

У виконанні артистки Катерини Бранки Кривуцької
Музичне оформлення Марії Лончини-Лісовської
Мистецьке оформлення Едварда Козака
Ціна касетки 5 -дол. При закупі 10 і більше примірників 4-дол. за касетку.

Замовляти:

Головна Управа СУА
UNWLA
108 Second Ave;
New York, N.Y. 10003

Zirka Clark
27-37 Warwick
або Bloomfield, Hills, Mich
48013

(спогади з подорожі)

Великий світ — й такий малий!
Весь втиснений в твої зіниці.
І тїнь думок твоїх і мрій
Лежить на спогадах і лицах...

Собор Св. Софії в Римі
Church of St. Sophie, in Rome

Якби мені хтось в 1973-му році сказав, що я в двох минутих роках буду тричі залишати Австралію, щоб мандрувати по білому світі — я б не повірила! Та чуда трапляються ще й тепер і навіть з грішними вівцями...

Попередні два рази я вилітала до Північної Америки, моя третя дорога, на запрошення Блаженнішого Патріярха Кардинала Йосифа Сліпого, стелилася до Риму, а згодом і до інших міст Європи. Мушу признатися, що до Європи я вибиралася чомусь з більшим неспокоєм, може тому, що в Америці й Канаді ментальність наших емігрантів мені не була чужою і там я мала багато знайомих, тоді, як в українській Європі я не знала, що на мене чекає.

* * *

Перше, що чекало на мене в Римі 17-го червня 1975 року — була римська спека і — портрет Леніна,

що "красувався" в суперлобильшеному вигляді за вікном на якійсь стіні і обілляв мене холодним потом забутого страху. Потім, перейшовши через контролю байдужовеселих "кастом-офісєрс" і тримаючи конвульсивно український часопис у руці (який мав бути ознакою, що я — є я!) я побачила вишивану кольоратку сивоскроннього священика, що йшов до мене.

— Вітаю вас в Римі, пані Зоє! Слава Ісусу Христу! І часопису не треба, я вас і так пізнав. Будьмо знайомі: Отець Петро Стацюк називають. Де ваші валізки? Ходім, бо надворі авто чекає!

Я — НАЙМЕНША

МАРІЯ СТРУТИНСЬКА

Містечко Долина, початку століття — центр великого повіту, що вгризається глибоко в гори. Для мене — це поїздки кіньми до Рожнітова, де наші свояки, до Спаса, коли батько візьме мене на коротку візитацію школи, до Мізуня, до гарної вілли камерального пісничого Мавльца, до Перегінська на літній час. На прощу до Гошева, де церква на високій горі й багато дідів, що можуть "украсти дитину, зробити її калікою". Але, насамперед, це наш дім на дорозі до ставу, здала від куряви, що її підносять вози, ідуци на ярмарок. Між старим будинком, з верандою і з ганком, широким, і великим садом, який злегка піднімається вгору — зелений простір.

Напровесні це подвір'я та сад укривалися жовтенькими квітками, і з цим зв'язаний один із моїх перших спогадів. Я стою з мамою на ганку, ще в тепленькому пальтєчку, і рвуся побігти за квітками, але мама не пускає мене: там ще мокро, я можу перемочити черевички; Стефко побіжить нарвати їх мені. Стефко, якого скрізь повно, старший за мене на чотири роки, побіг і вже несе цілий оберемок жовтих дзвіночків. Я горну їх до себе, вони пахнуть гостро і до цього запаху домішаний запах землі: Стефко повіривав їх разом з корінцями, і тепер я вся обмуразна землею.

Стефко — страшний збитошник. Він перекинув мене коміть-головою в бочку з дощівкою, як я піднеслася на пальцях і зазирала туди, щастя, що надбігла мама. Він обтріскав мене водою з калабані під ганком, як бив мене позою. Але я

поблю Стефка і завсіди оборону його від кари, так ревню й голосно плачу. Я продаю йому за папірчики мої кусники торта, коли він тільки схоче бавитися зі мною "в склепик".

У нас є ще двоє старших від Стефка — рік і два — Іренка й Ромко. Ще був Юрчик і була Славця, колись давно, в Шоломії, але вони чогось повмирили. До Іренки належать усі грушки в саді, а до Ромка усі яблука, Стефкові відступили сливки, і він свариться, що на них треба довго чекати. А зривати ані їсти нічого зеленого не вільно бо буде боліти всередині, а татко, замість пожалувати, ще добре наварить.

В саді бігала сарна, але Ромко повісив їй на шию дзвіночок, вона настрашилася того дзвонення і втекла через поле за садом — до лісу. Наш сад такий великий, що я можу в нім загубитися між широкими яблуньками, покрученими сливами, височезними грушами й черешнями, а також у татковій шкільці дерев. Там часто ховається Стефко, як щось прошкробає.

У нас є корова, і мене носили взимі через великі сніги показувати телятко, що їй народилося. Коні, а потому вже тільки один кінь, Гжесьо, є на то, щоб татко їздив на свої візитації, а часом ми всі кудись візком на ресорах або залубнями. Іренка дуже любить кури, вона надавала їм різні імена і не дає Гані жадної зарізати. Часом у нас є індики, качки і каплуни, але вона ними не займається, бо вони мають жити лише до свят — і на то нема жадної ради.

— Слава навіки! Але як же Ви мене пізнали, Отче?

— Та після вашої фотографії і — по носі! Таких в Римі немає!..

Ми розсміялися. Я — була дома!

Перед лєтовичем чекало авто з ватиканською табличкою і молоденьким шофером, питомцем Духовної Семінарії при УКУ, Михайлом Петровічем, який пізніше написав мені до альбому:

"Мало говорю і ще менше пишу. Хочу Вам лише подякувати за Вашу невтомну усмішку, якою Ви, впродовж Вашого побуту, підносили нас всіх на дусі. Сподіваюся знову Вам колись шоферувати!

*З милим спогадом,
Михайло Петровіч".*

По дорозі до Храму св. Софії, при якому я мала мешкати, я мала нагоду пізнати і римські дороги, і неймовірну, газардну вправність римських шоферів, для яких, здається, нема ні правил, ні виїмків! Людина їде, тримаючись вітру й — сидження і, на диво, доїжджає до цілі. Так і ми неушкоджено в'їхали на подвір'я церкви, де нас зустріли мати Клавдія, милі сестри-Василіянки і Бровко, Круцько, Циган, Кара і Бобик, що вірно стережуть сестер, отців, питомців і всю господарку, включно з індіками, павами і бджолами.

Моя кімнатка позаду церкви, дивилась вікнами на куці рож і браму до Малої Семінарії. Навколо — тиша, оливкові дерева, золоті голови соняшників,

Український Католицький Університет і собор св. Софії в Римі. *Ukrainian Catholic University and the church of St. Sophie in Rome*

кіпариси та олеандри. Збоку — будинок університету, де міститься бібліотека, маленький музей, кімнати Блаженнішого, отців, професорів і питомців. Сестри і мати Клавдія мешкають в бічній частині будинку. Напроти університету (з двома лагідними сфінксами при вході) стоїть білий Шевченко в римській тозі, немов дивуючись; чого його вбрали в тогу та ще й напроти сфінксів поставили? А в ногах у Шевченка таблиця з написом:

Неофіти

Благословенная в женах,
Святая праведная мати
Святого сина на землі. —
Не дай в неволі пропадати
Летучі літа марно тратити!

Під ганком мешкає черепаха, а за парканом — Віцек. Він пече, лупить і їсть жаби, а ми всі дивимось через паркан.

Найбільше радості ми маємо з нашого Довбуша. Він є вівчарський пес, але що у нас нема овець, то він пильнує нас. Його можна обіймати, цілувати і тягати, а він нічого не скаже, лише дивиться на нас спокійно і навіть удає, що нас слухає. А насправду, то він слухає тільки нашої мами, навіть татко не може докликатися його до хати, поки мама його не закличе. Бо він мудрий пес і знає, що в хаті чистенька підлога, а він має мешкати у своїй буді і боронити нас від злодіїв, а може навіть від розбійників. У хаті цілком інакше. В нашім покою (там сплять хлопці, а я сплю з мамою і з татком, а Іренка в маленькім покоюку), в нашім дитячім покою головна — Іренка. Вона знає історії за бібка-піпка котрий мешкає в татовій палиці з дідком зверху, і про "маленького", котрий сидить в її "нахткастлику". Навіть Ромко, такий поважний і замислений, слухає їх. Іренка пожирає книжки, але то лиш так говорить, вона їх не їсть, тільки одну за другою читає, навіть часом під столом, щоб ніхто не перешкоджав. Вона страшно любить ходити до школи і вчиться по-французьки з пані Соколовською, а з мамою — грати на фортепіяні.

Ромко зломив собі руку на гойданці і його возили до Львова, до проф. Шрама. Він також важний через те, що ходить до школи не в місті, але аж на Брочків, до німецької. Бо він незадовго поїде вчитися до Черновець.

У нашім покою стоїть таткова шафа зі склом і з книжками, замкнена на ключ. Часом ми дістаємо з неї ве-

ликі книги, що називаються католицькі місії. Там недобрі хінчики вливають насилу воду в бідних місіонерів і закопують їх живцем в землю, аж по шию. В шафі є також книжка з різними панями на окремих листках, з бородами і без. Іренка сказала, що то є альбом славних русинів і що Ромко також мусить колись зробитися славним русином.

Найважніший на світі — татко. Він не тільки звичайний татко, як у інших дітей, але також ц. к. шкільний інспектор, котрого бояться навіть учителі, а до того ще духовна особа, котра вбирає в неділю реверенду і йде до церкви правити Службу Божу.

Татко є більший від тих панів, що до нас приходять і має такі очі, що можуть зобачити затаений гріх, якби мали час дивитися. Але не мають.

Рано і по полудні татко ходить до свого бюро в старостві. Він їздить на візитації і на комісії, як десь треба збудувати школу.

По обіді татко мусить поспати малу годинку, і тоді діти мають тихенько учитися в своїм покою, а я — тихенько бавитися. Для того пообідного спання у нас є дзвінок з бутлями в кухні і з дротами на стінах, а над татовим ліжком — гудзик. Як ми забудемося і зачнемо галасувати, то татко зараз на нас задзвонить, і ми вже сидимо до кінця тихо, як миші під мітлюю.

У неділю і свято татко часом їздить або ходить з нами над воду. На потічку ставить нам млинки, що крутяться борзенько-борзенько, а як ми заїжджаємо над річку, то татко ловить рибку, а ми дивимось, чи вона клює. Потім ми купаємося: я з Іренкою хлюпаємося при березі, а татко з хлопцями йдуть кудись далі, плавати.

Не в нашім краю, Богу милім,
Не за гетьманів і царів,
А в римській ідолській землі
Се беззаконіє творилось...

І дивиться наш Пророк і, здається, питається:

Самому чудно: — а де ж дітись?
Що діяти і що почать?
Людей і долю проклинать? —
Не варт, їй Богу! Як же жити
На чужині, на самоті?

А навколо — тиша, спокій, пахощі пізніх магнолій, чудова церква св. Софії і — римська спека.

Вже другого дня я записалась на літній семестр до Українського Католицького Університету і почала ходити на виклади. Життя стало цікавим і виповненим: від 9-ої ранку до 12.45 — виклади, о 1-ій обід, обов'язково з білим вином, яке в Італії дешевше, ніж содова вода, потім до 3.30 — "сієста" — надзвичайно мудра видумка італійського життя! Після "сієсти" я йшла до бібліотеки, де, під наглядом мого "боса" Пупчика (він же Андрій Чировський, 19-ти літній студент теології) старалася досягнути не дуже складну мудрість бібліотекарства і допомогти упорядкувати повні скрині приходячих книжок. О 7-ій годині дзвінок кликав на вечерю, після якої всі студенти, отці й професори прогулювались по великому подвір'ю для ліпшого стравлення і щоб дати комарам можливість повечеряти також. Брама замикалася вже о 8-ій вечора і відрізала метушню грішного світу від середньовічної атмосфери сугубо-

християнської обителі! Десь кипіло життя, надривалось італійським співом і грішними думками, а тут — темніло, всі розходились по кімнатах і кінчали праведний день достойно, з праведною книжкою в руках і спокоєм у серці...

* * *

Блаженнішого я мала щастя бачити щодня і кожного разу він знаходив час поговорити зі мною або хоч запитати, як мені поводитьсь. Деколи Блаженніший кликав мене до кімнати біблійного семінара, або заходив до бібліотеки, де я працювала, чи стукав у вікно моєї кімнати і говорив, жартуючи: — Ну, мої дорогі, що доброго скажете? Подобається вам тут? Нічого не бракує? Щось ви, преподобна, зле виглядаєте! Уважайте на себе! Жити можете тут до віку, лише вмирати тут не вільно, бо похорон три мільйони лір коштує!.. Його особиста опіка глибоко мене зворушувала і тішила і, хоч багато людей з його оточення побоюються строгости Блаженнішого, я ніколи страху перед ним не відчувала. Лише глибоку пошану і любов.

24-го червня отці, сестри, професори, студенти і я між ними, поїхали автобусом до Фльоренції, чи Фіренції, як кажуть італійці. Їзда тривала 4 години. Яке воно гарне це місто Савонаролі й Данте! Майже п'янива легкість барв, будинків і навіть облич! Вузькі вулиці, квіти у вікнах старих, високих домів, музика в повітрі. Ми відвідали хату, де жив Данте і мріяв про свою Беатріче, з насолодою описуючи пекельні муки грішників. Були в церкві святого

Продовження на обкладинці

Татко каже, що вода має цілющу силу, і тому в нас на ганку стоїть величезна дубова шафа з бляшаною бочкою зверху і з ситом всередині. Я дуже пищу, як татко переконає маму, що мене треба також гартувати. А вода не така зимна, бо нагрілася на сонці.

Як татко має час, то займається нами вдома. Тоді Ромко має показати, що він знає по-німецьки, а Стефко витягає свої порозсипувані зошити і книжки з осялячими вухами і сидить, як труся. Я звичайно ратую Стефка, бо пригадую татові за байку. Татко розхмурих своє чоло і питає:

— За діда Моську?

— Ні, ні, правдиву байку!

Але байка за діда Моську мусить бути. Отже.

— Був дід Моська, мався з легонька, солом'яні бички мав, на припічку запрягав. Шусть бички до ярма, обернувся — і нема! А мав капці дротяні і дряпався по стіні. Гарна моя байка, чи ні?

Я кажу, що не дуже гарна. А тоді татко каже дві інші: за горобчика - красного хлопчика і билинку, а потім за Дзьобика і Курдибаса. Я давно вже знаю їх напам'ять, але пильно слухаю, коли вже курка зачне черв'ячків збирати, черв'яки — волів точити, воли — воду пити, вода — вогонь гасити, вогонь — людей пекти, люди — вовка бити, вовк — козу кусати, коза — билинку глодати, а билинка, нарешті, горобчика, як він просив її на початку, колисати. Знов Курдибас зловив Дзьобика, котрий не тримався мами, хоче його зарізати, гострить довгий ніж і приговорює: "Я тебе заріжу, обскубаю, спечу і з'їм". Він так приговорює кілька

разів, і хоч я знаю, що зараз з'явиться мама — а може щось станеться і вона не з'явиться?! — мені робиться дуже страшно і жаль Дзьобика. Але мама таки прилетіла і ми з Дзьобиком дуже щасливі.

Тут уже скінчився татків вільний час, а може татко знувдився з нами — він іде до своїх справ, а часом до казина, прочитати інші газети або пограти трохи преферанса.

Татко прийшов і пішов, а ми знову бавимось. А мама є завсіди і без неї було б цілком неможливо. До мами можна кожної мінуті побігти з малою гризотою, а навіть з великою і вона завше вміє потішити.

Наша мама (ми кажемо мамунця) не дуже велика, зате дуже красна, зграбна і елегантка, як каже тета Янка з Рожнітова, хоч властиво вона не є жадна тета, а старша від Іренки донька маминої своячки, котра була бідна і мусіла вийти за поляка.

Ми ніколи не бачимо мами рано у папільотах або неубраної, бо мама встає раненько, разом з Ганею. Мама сама все варить і пече, Ганя тільки оббирає бароболі, а цілий день вона пряче в покоях. Але мама мусить перейти за нею скрізь зі шматкою, чи де не лишився ще порох. Іван від коней (а потому від самого Гжеся) щодня тріпає хідники і деякі дивани, він завсіди миє котрісь вікна. Мама хоче, щоб Ганя і Іван робили все так скоренько, як вона сама, але ніколи не кричить на дівчину, коли вона зіб'є тарілку від сервісу — так, як Віцкова мама, аж до нас чути. Часом татко каже, що мама вже ніколи не навчиться рахувати гроші — і тоді вона трохи загнувається. Але татко зараз дасть мамі багато паперових грошей, бо то є першого, і мама перепроситься.

Продовження буде

Вияток з "ДАЛЕКЕ ЗБЛИЗЬКА".

КАЛЕЙДОСКОП ЖІНОЧОГО ЖИТТЯ

Упорядкувала Світлана Луцька-Андрушків

УКРАЇНА

• На Захід дістався самвидавний документ під назвою "Жінки-політв'язні; перша половина 1976 року", що інформує про жахливі таборові умови, в яких перебувають Стефанія Шабатура, Ірина Сенік, Ірина Стасів-Калинець та неукраїнка засуджена за релігійні переконання Надія Усоєва. Художниці С. Шабатурі, яка використовує кожну нагоду, щоб рисувати, забрали її мистецькі роботи і спалили 150 її рисунків. 18 квітня запроторили її на 6 місяців до таборової в'язниці. Ірину Сенік 14 березня ц. р. запроторили у стані гіпертонічної кризи до карцеру за домагання видати їй передплатений для неї радянський журнал "Иностранная литература". За професією вона медсестра, але залюбки пише поезії. Поетка Ірина Калинець протягом 4 років домагається вяснення, чому їй не дозволяють на побачення з чоловіком. Вона відмовилася від радянського громадянства. Жінкам протягом цілого року не видавали мила для прання.

• У рукописних фондах Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського зберігаються понад 80 товстих зошитів різноманітних фольклорних записів колишньої вчительки *Марії Руденко*. Походить вона з села Слобода-Яришівська (Вінничина), де й тепер проживає на пенсії. Там записано близько двох тисяч пісень, понад дві тисячі прислів'їв і загадок, двісті гуморесток, легенд, дитячих лічилок. Крім того, зібрала вона 54 зразки народньої вишивки та впорядкувала з них альбом. Це переважно взори хрестикові, низинка і гладь. Одночасно займається витинками, які не раз використовують при оформленні журналів "Україна", "Народна творчість та етнографія" та ін.

• Звання Народного артиста УРСР присвоєно 30 липня 1976 солістці Чернівецького ансамблю "Червона рута" *Софії Євдокименко-Ротар*. Походить вона з села Маршинці, Чернівецької області. С. Ротар не тільки співає, а й грає пісню. Багатьом пісням вона дала життя і пустила в світ. До цих можна зачислити пісні українського композитора В.

Івасюка "Водограй", "Баляда про мальви". У репертуарі української співачки є пісні, основу яких становлять народні мелодії. Фірма "АПОН Рекордс" у Нью-Йорку випустила пластинку з її піснями.

• У травні цього року в Київському музеї Т. Шевченка відкрилася перша виставка самобутньої української художниці 25-літньої **Валентини Верес**. Виставка проходила під гаслом "Думи мої — пісні мої". Експонувалися її ткані полотна та сукні, в яких вона гармонійно поєднує сучасні мотиви з народнім декоративним мистецтвом. Валентина Верес походить з села Обуховичі на Поліссі. Її бабуся Марія Пособчук та мати Ганна Верес відомі на всю Україну ткалі. В. Верес є членом Спілки художників СРСР.

• Великі надії покладають на шістнадцятилітню ученицю 57-ої середньої школи Одеси **Марину Юрчєня**, яка здобула на цьогорічній Олімпіаді в Монреалі срібну медаль з плавання 200-метрової віддалі. Марина навчилася плавати порівняно пізно, щойно коли мала дев'ять років. У Харкові на весні 1976 року здивувала всіх: перекреслила рекорд СРСР олімпійської чемпіонки Галини Прозуменщикової, перепливши 200-метрову віддаль за 2 хвилини і 40 секунд.

КАНАДА

• Восени відбудеться в Канаді низка концертів солістки Київського театру опери та балету ім. Т. Шевченка кольоратурного сопрано *Марії Стеф'юк*. Акомпаньює їй Галина Паторжинська, концерт-майстер, доцент Київської консерваторії ім. Чайковського. Концерти відбудуться в Торонто, Вінніпегу, Едмонтоні, Монреалі та інших містах.

США

• 7 липня 1976 року 119 дівчат були прийняті до військової академії у Вест Пойнт. З цього 103 успішно закінчили літній передвишкіл і стали студентами-кадетами восени цього року.

ПРИЄДНАННЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ "НАШОГО ЖИТТЯ" З-ПОЗА ЧЛЕНСТВА СУА І НАГОРОДИ ЗА ЇХ ПРИЄДНАННЯ

МАРІЯ БАРАГУРА

Проблема здобуття передплатників "Нашого Життя" поза членством СУА і поширення журналу на загальну читацьку громаду була порушена і дискутована на поширеному засіданні Екзекутиви СУА дня 2-го травня ц. р. Згадана проблема подиктована різними причинами і міркуваннями.

Для яснішого зрозуміння цього питання треба зробити деякі вступні ствердження щодо загальної, зокрема фінансової ситуації "Нашого Життя" і стану передплат від союзників.

Річний недобір "Нашого Життя" вказує поважну суму. Перевірка і порівняння списків, членства СУА з вказом передплат союзників дає невеселий образ. Тільки копо 50 відсотків членства є на списках передплатниць, але не всі вони повновартні через поважне довгування. В окремих Відділах відношення кількості членства до числа передплатниць свідчить про доволі критичний стан у некористь передплат. Не дивниця, що журнал у фінансових клопотах, бо кількість передплатників вносить всього чотири тисячі осіб.

Ця незадовільна кількість передплатниць-союзників і неточність та занедбання вношення передплат спричиняють трудний фінансово-бюджетний стан "Нашого Життя", який не тільки гальмує нормальну появу журналу й не дає йому розгорнутися, але може в майбутньому загрозити його існуванню. Стягнення передплат залеглих і біжучих це завдання яке стоїть перед адміністрацією журналу і особливо її турбує.

Але ж незалежно від того "Наше Життя" треба поширити на ширші громадські кола передусім з

фінансово-матеріальних і бюджетово-видавничих міркувань. Таке поширення збільшить його тираж, збалансує видавничий бюджет і запевнить журналові тривалішу фінансову базу.

Проблема поширення "Нашого Життя" на українську громаду й здобуття серед неї передплатників, подиктована не лише матеріальними причинами. Цю потребу підказують також спонуки вищого порядку, а саме організаційний і престижевий моменти.

Журнал, поширений серед громадянства, зокрема незорганізованого в СУА жіноцтва, познайомить це жіноцтво і громаду з ідеями, цілями, програмою, діяльністю, засобами і методами її здійснювання, зацікавить це жіноцтво організацією і здобуде їй нове членство.

Але згадане поширення поля діяння і впливу "Нашого Життя" можливе тільки за сповненням деяких передумов. Ці передумови такі:

Тепер "Наше Життя" в основному є органом-офіціозом СУА і дає перевагу урядовим матеріалам, розпорядженням, інструкціям, вказівкам, хроніці і статтям здебільшого інформаційно-пропагандивного характеру. Тому треба б урядові матеріали і хроніку обмежити до мінімум, або усунути зовсім з журналу, давши їм місце в обійжниках циклостильного типу для внутрішньо-організаційного вжитку. Так само статейний матеріал треба б обмежити до найістотнішої проблематики.

"Наше Життя" повинно б поєднувати характер органу-офіціозу з характером загально-жіночого журналу громадсько-суспільно-родинного типу, розрахованого на

- У Нью-Йорку проходив у вересні ц. р. впродовж двох тижнів другий Міжнародній фестиваль жіночих фільмів. Перший відбувся 1972 року. Фестиваль не тільки включав фільми зроблені жінками про жінок, але й фільми на теми не конче зв'язані з фемінізмом. До цікавіших можна зачислити кінострічки французенок Ліліан Дрейфус "Жінки сонця" та Агнеси Варгас "Типи паризької вулиці Дагерре".

- Уляна Климишин одержала докторат з археології в Гарвардському університеті і від вересня 1976 викладає археологію у Вічита Стейт університеті. Її дисертація була написана на тему "Архітектури в Чен Чен, Перу". Бувши науковим співробітником Українського Наукового Інституту в Гарварді, працювала у відділі української археології й упорядкувала великий архів археолога Ярослава Пастернака.

- Організація League of Women Voters начислює тепер 140,000 членів, у цьому 4 000 мужчин. Від 1974 року очолює її 54-літня Рут Клузен мати двох дочок. Організація спонзорує президентські телевізійні дебати, де обидва кандидати на найвищий пост у США виступлять перед виборцями. Р. Клузен найбільш зацікавлена ділянкою збереження природного середовища і екологією, в якій її організація бере активну участь.

- У вересні сповнилося 25 років безперервного існування української радіопрограми у Філядельфії, що її веде колишня акторка львівського театру Евдокія Дичко-Блавацька. Програма передається кожної суботи від го. 8-ої до 9-ої вранці із радіостанції WNTL і включає українську музику, політичний коментар, вісті з громадського життя Філядельфії та часом літературні хвилини. Програму оплачують своїми оголошеннями українські підприємства. Редактором і спікером є Евдокія Дичко-Блавацька, політичний коментар читає звичайно Володимир Шашаровський. Часом у програмі виступають теж запрошені гості.

Заснував цю програму та вів її перші три роки визначний український актор, рижисер та колишній директор львівського театру Володимир Блавацький. Перша передача відбулася 23 вересня 1951 року. Після смерті В. Блавацького в 1953 році провід програмою перебравли Евдокія Дичко-Блавацька та Галина Заїкан, що їх співпраця тривала повних п'ять років. Від 1958 року програму веде сама Евдокія Дичко-Блавацька. На початках свого існування програма мала назву "І це, і те". Тепер офіційно називається Радіопрограмою імені Володимира Блавацького.

широкого читача. Цю проблему порушувала вже Марта Тарнавська і деякі голови Відділів на засіданні Головної Управи в жовтні м. р. "Наше Життя" повинно б стати інтересною й атрактивною лектурою не тільки для членства, але й для не-членства. Це досягнеться добором матеріялу, відповідним його опрацюванням і оформленням.

"Наше Життя" повинно б дістати "магазинний" характер, тобто містити такий різnorodний матеріял, щоб, як у департаментовій крамниці, кожний споживач-читач знайшов у числі щось цікаве й привабливе для себе і щоб ніхто не відійшов з "порожніми руками".

Якби хроніка мусіла залишитися в журналі, тоді треба б 1/6 місця в "Нашому Житті" відвести на суто організаційні справи дрібним друком на останніх сторінках журналу, 5/6 місця присвятити загальній тематиці і проблематиці. Зрештою, як це було обговорюване на згаданому вже засіданні Головної Управи в жовтні м. р., бодай датки на "цеглини", на пресовий фонд і звіти з загальних зборів перенести до бюлетеня.

Щоб зробити журнал притягальним для загального читача, треба б зменшити скількість статтейного матеріялу, зате збільшити скількість матеріялів літературного типу, цікавої лектури — оповідань, новель, художніх репортажів, живих описів, мемуаристики, порад, розваг, гумору.

Тому що вахляр ідеологічних, політично-партійних, віровизнаневих, регіональних переконань нашої громади доволі різноманітний, редакція мусіла б дбати, щоб не наголошувати ні однієї з цих окремішностей.

У доборі матеріялів треба б керуватися засадою, що читачами журналу мають бути люди різного інтелектуального рівня, різних соціо-економічних прошарків, різного віку, різних зацікавлень, різних поколінь, отже й матеріял треба б подавати в легкій, приступній, цікавій і популярній формі (в позитивному сенсі слова "популярний"), але на рівні, знайшовши збалансовану середину. Легкість і доступність подачі матеріялів конечна, зокрема коли взяти до уваги чимраз слабше знання української мови читацькою публікою.

"Наше Життя" має дані на те, щоб перевищити всі наявні жіночі журнали в вільному світі. А тому що на терені Америки немає загально-громадського журналу родинного типу, "Наше Життя" могло б узяти на себе його ролю й завдання. Спрямування "Нашого Життя" на шлях загально-

громадського журналу з підкресленням жіночої специфіки й інтересів СУА, піднесло б вплив і престиж організації в громадянстві.

Це передумови духового аспекту приєднання передплатників-читачів "Нашого Життя" з-поміж громадянства.

А тепер конкретні засоби реалізації цього задуму: 1) Висилати зразкові (показові, пробні) примірники "Нашого Життя" на якнайбільше адрес з супровідним письмом з заохотою стати передплатником; 2) розсилати проспекти і факсиміле з журналу з голосами читачів про нього; 3) проголосити ударну кампанію поширення журналу в жовтні-листопаді кожного року; 4) проголошувати заохоту до передплат у пресі і в радіомовленнях, зокрема на провінції, де легший доступ до засобів масового комунікування і менші кошти; 5) роздавати летючки, розліплювати афіші; 6) використовувати виставки друкованого слова, брати в них участь з "Нашим Життям", влаштувати доповідь про журнал; 7) бути в контакт з Українським Книжковим Центром, Гуртками Книголюбів і іншими клітинами поширювання друкованого слова; 8) влаштувати мандрівну виставку, яка показувала б генезу і перед-історію "Нашого Життя", знайомила б відвідувачів з усіма його річниками і процес постановня числа — редакційний, технічний, адміністративний; 9) зобов'язати Відділи й Округи приєднувати передплатників з громади; 10) подбати, щоб журнал був у читальнях, клубах, бібліотеках-випозичальнях, у почекальнях професіоналів, зокрема лікарів-гінекологів і дитячих, бо там найбільше молодих матерів. Взагалі старатися, щоб журнал був у всіх українських установах, де збирається більша скількість українських громадян; 11) якщо існують сприятливі обставини, подбати, щоб журнал був в американських публічних бібліотеках у відділі періодиків; 12) знайти поміж громадянством фундаторів передплат для читачів у відсталіх економічно країнах з українським поселенням; 13) підшукати поміж громадянством спонзорів різних тематичних сторінок у "Нашому Житті" і так зв'язати окремих громадян з журналом; 14) за приєднання передплатників з громадянства встановити такі нагороди: а) за 5 пердплатників — книжку "Українські страви" З. Терлецької, або "Spirit of Flame" by Lesia Ukrainka; б) за 3 передплатники "Взори в альбомах", або співаник-посібник "Рідна пісня".

Прізвища тих, які приєднують найбільше передплатників будуть при кінці року поміщені в "Нашому Житті".

СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ

Заохочуємо Вас поміщувати святочні побажання в "Нашому Житті". Таким способом не лише привітаєте своїх Рідних, Приятелів і Знайомих з празником Різдва Христового й Новим Роком але й підтримаєте наш журнал фінансово.

Датки на пресовий фонд (5-дол. 1 інч 1/3 стор. 10-дол. 1ніч x 1/2 стор.) просимо пересилати на адресу адміністрації.

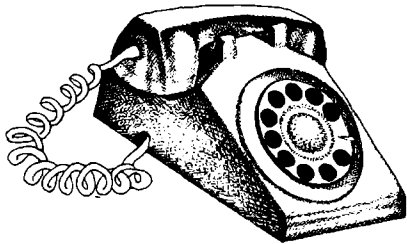
Побажання надіслані до 15 листопада будуть помішені у числі за грудень; надіслані до 10 грудня у числі за січень 76 р.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ "НАШОГО ЖИТТЯ"

ЗАМОВЛЯЙТЕ ВИДАННЯ СУА

Ціна з пересилкою	
З. Терлецька — Українські Страви	7.50 дол.
Рідна Пісня — співаник	4.25
Альбоми взорів до вишвання — серія 1, 3, 4, 5 по	3.75
Пам'яткова Книжка XVII Конвенції СУА	3.25
Відзначки СУА	3.25

Тільки між нами і телефоном ...

Чи справді українки рівноправні?

Гантерська рання осінь була тлом для дружньої розмови поміж моїми двома знайомими на досить сучасну тему, а саме: наскільки наші жінки рівноправні.

Дискусія розпочалася згадкою про статтю в Нью-Йорк Таймс-і (на почесній сторінці, напроти редакційної!), що заторкувала нерівноправне ставлення римо-католицької церкви до жінок — у справі висвячування їх на священників. Щоб така впливова газета бралася до такої теми — це промовистий сигнал. Та мої співрозмовниці не були однозгідні.

Пані Людмила вважала, що вже аж так далеко нема чого йти українським церквам, а тим більше, коли це досить безнадійна справа, головню в православної церкви, де жінкам заборонено навіть ступити ногою поза іконостас.

Пані Марта завзято доказувала, що це залишки впливів жидівської релігії, яку християнство перебрало частинно. "Не забувайте, що на землях, де витворилась Україна та її передвісники, нерівне трактування жінок було зовсім неприродним і неорганічним явищем. І трипільці, і роксоляни, і ранні слов'яни Київської Русі жінок не так то дуже обмежували!"

Пані Людмила пригадала, що за скитів жінки не були рівні.

П. Марта: "Так, але вони прийшли як кочовики! А в наших степах кам'яні баби перестояли тисячоліття, передаючи нам деякі пригадки!"

П. Людмила: "Це правда, ці баби й фігури поганських божків тому, мабуть, допровадили східню християнську церкву до того, щоб не приймати статуй по церквах, щоб людям не пригадувати давнини!"

— Так, пані Людмילו! Давнини і рівноправства! Колись у Греції та на Криму жінки були жрекинями. І щоб від цього втекти, жінок видалили з головної

частини східньої церкви. Як це боляче в 1976 році бачити в українській церкві хрищення дівчинки і хлопчика. Ритуал не такий самий. Хлопчика несуть до престолу, а дівчинку вже не можна. Уже від цього моменту їй не дозволено мати ті самі права. А причина — у ранніх роках християнства, що поборювало культ жрекинь.

— Пані Марто, я ще недавно бачила вінчання однієї пари. Дружки й дружби були молоді, а підписували як свідки два старші панове, бо молоденьким, а ще паннам "не випадає підписувати документів". Це ще "пахне" минулими століттями, коли такі обмеження були легальними. Ця сторінка вже тепер закрита. Але чи нам потрібно ще й наше церковне життя модернізувати?

Пані Марта обстоювала не модернізацію, а лише принцип. "Ці обмеження для жінок у нашій церкві були писані понад тисячу років тому та й часто ченцями (а тому й антифеміністами, для яких жінка була часто майже символом диявола). Це довело до того, що навіть і тепер ще деякі жінки (головно селянського походження) бояться йти до церкви (чи й поцілувати хрест) у певний час кожного місяця чи після породи дитини. Колись увійшло це в книги з практичних причин, але, щоб сьогодні ще трактувати ці звичаї — це вже смішно. Ми хвалимося, що наші жінки державою керували, армію вели — а тут же не допускають їх у церкву звички-забобони!"

— Я погоджуюся з цим, пані Марто. Але ж чи потрібно аж жінок-священиків?

— Пані Людмילו, може деякі жінки могли б бути більш успішні в цій ділянці? Життя наших сусідів, інших християнських церков, швидко покаже нам, хто тут має рацію. І може тоді українка матиме можливість бути повноправною людиною, (чи так, як тепер у нашій парафії, наприклад: до церковного комітету не виберуть ніколи жінки, а представниця сестрицтва може лише прислухуватися).

Любов Калинович

Листи до Редакції

Дорога Пані!

В першій мірі почуваюся до милого обов'язку зложити Вам свій малий голос у піддержці Вашої великої праці в редагуванні журналу та подякувати Вам за вигляд "Нашого Життя", яке є поставлене на високому рівні, якщо ходять про саме технічне оформлення, і також за цікаві й різноманітні статті, які із справжньою приємністю читаю.

Дуже цікавий кутик "Між нами а телефоном", де є порушені дуже різні, однак актуальні справи. Я вірю, що часто стають помічними у розв'язці проблем неодній із пань.

Ярослава Сена, Дітройт

Подяка

Сердечно дякую членкам 91 Відділу СУА за влаштування мені зворушливого дівчачого вечора. З цієї нагоди дарую 25.00 дол. на Музей СУА.

Реня Цегельська — Цюк

СЕСТРА ПОШУКУЄ БРАТА

Пошукую свого рідного брата, **Богдана Ромашко**. Народився він 23 лютого 1927 року в селі Григорів, як син Данила і Марії. Хто знає щось про нього, прошу повідомити на адресу сестри Зеновії Маленик:

Zanobia Malenyk
31 Graham St.
Swindon Wilts SN1 2EZ
England

НАШІ СВІТЛИЧКИ

Е.А.

Імпрези в дитячій світличці

А.М. СМЕРЕЧИНСЬКА

Дитяча Світличка — це справжня школа. Діти ходять до школи, щоб учитися. Вони мусять набути знання з різних ділянок. Ці знання вони мусять закріпити і при певних нагодах виявити перед другими. Тими нагодами є імпрези.

Імпрези в Дитячій Світличці мають величезне значення. Вони — це вислід праці дітей і вчительки. Імпрези розвивають прагнення дитини дійти до згори запланованої мети шляхом послідовного вивчення різних завдань. Підготовка до імпрези допомагає дітям розвивати мову, пам'ять, естетичні почування і творчі таланти. Імпрези допомагають дітям поборювати страх і набувати віру в свої здібності й сили. Вони теж розвивають у дітей вдоволення з досягнутого успіху.

Підготовка кожної імпрези вимагає часу, тому вона мусять бути включена в програму цілорічного навчання в Світличці й не сміє перешкоджати в денних заняттях. Самозрозуміло, що імпрез не сміє бути забагато, щоб не перевтомлювати дітей підготовкою і скорочувати час забав, гор, ручних занять і різних гуртових приємностей.

В часі навчального року в Світличці можна приготувати не більше, як три імпрези з програмою і один виступ назовні, без програми. Першою імпрезою буває "Гостина св. Миколая", другою "Свято Матері", а третьою "Градуція". Виступами назовні можуть бути "Ялинка" — тільки для батьків і Свячення Великодніх кошчків. Діти мають багато гутірок на теми Різдв'яних і Великодніх Свят, підготовляють Свят-Вечір, вбирають ялинку. Пізніше приготують Великодні кошччки, вивчаючи напам'ять, що в них повинно бути. У Великодню Суботу діти святочно одягнені "по-українському", сходяться до церкви й укладають свої кошччки, прибрані вишивкою, барвінком і шуткою, зі застромленими свічечками, півкругом, які священник посвятить під звуки "Христос Воскрес".

Дуже зворушлива картина і тому варто її практикувати.

Першою імпрезою в Дитячій Світличці в часі навчального року є

І. ГОСТИНА св. МИКОЛАЯ

Підготовка:

Підготовку до цієї імпрези треба починати вже найдалше на третій зустрічі з дітьми, після вакацій. Починати від маршу і пісеньок. В половині жовтня починати вивчати патріотичний віршик. Марш, пісні і віршик повторяти послідовно кожної суботи аж до імпрези. В листопада починати вчити пісеньку до св. Миколая "Ой, хто хто" і відповідними гутірками підготовляти дітей на його прихід. Два тижні перед святом Миколая писати спільно листа до св. Миколая, вираховуючи бажання кожної дитини, що саме хоче дістати в дарунку. Цей лист можна гарно надрукувати на великому папері, прикрасити і повісити на стіні в світличці. Копію цього листа конечно треба доставити усім батькам для інформації. Тиждень перед імпрезою великий лист із стіни мусять зникнути, бо його забирає Янгол, щоб подати св. Миколаєві.

Заки почнеться програма конечно треба приготувати місце в Світличці, де б св. Миколай міг "спочити" після далекої подорожі. На стіні розвісити килим, а на ньому ікону св. Миколая прибрану вишиваним рушником. На підлозі теж розстелити килим, а на ньому примістити вигідний фотель і удекорувати його. Добре було б мати підвищення, щоб усі діти могли докладно бачити св. Миколая. (Місце для св. Миколая можуть приготувати старші діти разом з учителькою, або тільки сама вчителька тиждень наперед).

ПРОГРАМА

Св. Миколай входить з Янголом, який тримає в одній руці золоту книгу з добрими вчинками, а в другій руці дзвінок, яким дзвонить. Після вступ-

ного благословення, вчителька в короткому слові вітає Небесного Гостя, просить сідати й прослухати коротенької програми, яку приготували діти на його честь. Св. Миколай сідає у фотель, а Янгол у нього в ногах на стільчику.

Учителька веде програму:

1. Пісня до св. Миколая "Ой, хто хто".
2. Віршик (збірна деклямація)
3. Пісенька ілюстрована рухами.
4. Добре вивчений марш при звуках званої мелодії, який запровадить дітей на призначене місце, де б могли вони вигідно сісти.
5. Слово Янгола — янгол просить св. Миколая, щоб роздав усім дітям дарунки за їхні добрі вчинки, які він записав у своїй "Золотій Книзі". (Треба порозумітися з учителькою і наперед все приготувати. Приміром: діти пильно щосуботи ходять до Світлички, не плачуть, гарно бавляться, кладуть забавки на місце в порядку, слухають вчительки, гарно працюють і т.д.)
6. Слово св. Миколая — св. Миколай дякує за таку гарну програму, яку діти для нього підготували. За всі добрі вчинки, що Янгол прочитав, для дітей від нього щедрі дарунки.
7. Роздача дарунків.

Треба навчити дітей, щоб вони в порядку підходили до св. Миколая, відбирали дарунок, голосно дякували і відходили на свої місця. Усі дарунки діти розпаковують дома. Під час роздачі дарунків, св. Миколай може ставити до поодиноких дітей окремі питання про їхні "гріхи", і просить, щоб вони більше того не робили. Можливі "гріхи": Івась плаче в Світличці; Юрчик б'є братчика; Орися нищить забавки; Славчик не хоче складати забавок на місце і т.п. Такі питання з "гріхами" підготовляють батьки на окремих твердих карточках і припинають їх до одного з дарунків, щоби св. Миколай міг відповідно прочитати й подати карточку Янголові, що кидає їх до приготованої коробки.

8. Після роздачі дарунків св. Миколай благословить дітей на "До побачення" і відходить.

Продовження буде

Матеріал Чи Ваше малюєтко відвідує світличку? Якщо ні — запишіть його нагайно!

Вісті з Централі

ДЛЯ ЗАБЕЗПЕКИ ЖУРНАЛА "НАШЕ ЖИТТЯ"

заплановано в СУА

Запасний Фонд у висоті 50,000 дол.

За м. вересень зложили:

Окружні Управи і Відділи СУА	32,333.28 дол.
Поодинокі особи	5,788.14 дол.
Разом	38,121.43 дол.

ПОДБАЙТЕ ЗНОВ ПРО ВІДПОВІДНИЙ ДАТОК!

НА ЗАПАСНИЙ ФОНД "Н. Ж."
ВПРОДОВЖ м. ВЕРЕСНЯ 1976
р. НАСПИЛИ ТАКІ ПОЖЕРТВИ:
ПООДИНОКІ ОСОБИ:

100 дол. — пожертву проголошено в листі "Замість квітів"

Поля Книш
(фінанс. секретарка)

НА СТИПЕНДІЙНУ АКЦІЮ
СУА ЗЛОЖИЛИ В ВЕРЕСНІ
1976 Р.:

По 100.00 дол:

Др. Евген і п. Неоніля Стецьків,
Тонаванда (доповнення 200.00 дол.
стипендії)

По 75.00 дол:

Мр. Теодор Школьник, Чікаго (допов-
нення стипендії 150.00 дол.)

По 50.00 дол:

Др. Теодозій і П. Ірина Сеньківські,
Філадельфія Н. Н. через 82 Відділ
СУА, Нью-Йорк

Разом 275.00 дол.

ДО ОРГАНІЗАЦІЙНИХ РЕФЕ- РЕНТОК ОКРУГ І ВІДДІЛІВ

Осіньні місяці праці присвячені кампанії приєднання членства. Союзняки не занедбали у вакаційному часі придбати адреси жінок українського походження, які можна приєднати в ряди СУА.

Організаційні референтки Окружних Управ розглянулися, де є можливість заснувати новий Відділ на терені даної Округи. Підготовка до масової кампанії в повному ході. Кожна Округа підготувала кампанію приєднання членства залежно від місцевих обставин, але в усіх одна ціль: подвоїти членство СУА.

Організаційні референтки, які очолюють Організаційні Комісії, повинні взяти до уваги таке:

1. Мати адреси, телефони і місце праці жінок, яких хочуть приєднати до СУА.

2. Вислати їм листи-запрошення вступати в членки.

3. Важливе, щоб по висилці листа (приблизно після десяти днів) подзвонити до даної особи і в ввічливій формі запитати чи одержала листа. Дати їй відчуття, що її членство в нашій організації побажане. Такі телефонічні розмови повинні бути обговорені на засіданні Комісії.

До кожної особи потрібний інший підхід. Не знеохочуватися негативною відповіддю.

Дати час проспективній членці передумати пропозицію, запросити її на пікнік, забаву, ширші сходи чи на імпрезу Відділу. Постаратися зацікавити її працею Відділу. При впровадженні треба новоприєднану членку ввічливо привітати, щоб вона відчула теплоту і товариське ставлення до неї членів Відділу.

Ірина Захарко
організаційна референтка СУА

РІЧНЕ ЗВІДОМЛЕННЯ ЗІ СТИПЕНДІЙНОЇ АКЦІЇ СУА

(По 31 го грудня 1975 р.).

Стипендійна Акція СУА подає такі інформації зі своєї діяльності:

Приходи — 22.798.76 дол.
Виплачено стипендій на суму 18.914.64 дол.

До Бразилії виплачено 135 стипендій у висоті від 50-200 дол., до Польщі 35 стипендій від 60-150 дол.

Пожертви були щомісячно поміщу-

вані в "Нашому Житті", жертводавцям висилано посвідки: і листи з подякою.

Стипендійні справи веде референтка суспільної опіки Головної Управи. Всі грошові транзакції переводить Ірена Качанівська у Філадельфію. На її адресу проситься слати всі пожертви на стипендії. Адреса:

I. Kaczaniwska
5831 N. 12-th St.
Philadelphia, Pa. 19141

Справи стипендій в цілості поладжує Софія Андрушків при допомозі Ольги Гнатик.

Референтці доривочно помагали — Люба Княгиницька і Володимира Яцків (Ютіка). Всі пані працювали безкоштовно і за те належить їм подяка.

Для інформації громадянства, яке жертвує гроші, подрібний звіт зі Стипендійної Акції розіслано всім українським часописам з просьбою помістити.

Референтура дякує всім жертводавцям і всім тим, що причинилися до підтримання стипендійної акції не лише пожертвами, але й морально, а редакціям складає подяку за їхню співпрацю.

Теодозія Савицька
референтка суспільної опіки СУА

КОНФЕРЕНЦІЯ ГЕМІСФЕРИ

Як уже було згадано в ч. 7 "Н. Ж." така Конференція відбулася 5-8 серпня у Маямі. Ціллю її було обговорити працю над розвитком жіноцтва обох Америк. При великій різниці стану американських держав це було дуже складне завдання.

Але програма Конференції справилася з тим. В чотирьох днях відбулись лиш дві пленарні сесії. Решта нарад проходило у формі семінарів, себто зустрічей, що включали доповідь і дискусію у малому гурті. Як уже було подано до відома — темою нарад була освіта жінки, її виховні завдання і економічний поступ.

Доповіді виголошували фахівці, обізнані зі станом різних країн. Також слухачі, що творили дискусійні гурти — це були фахові люди. Отже кожна така сесія приносила велику користь — з неї впливали постанови, що їх приймав провід Конференції.

Конференцію скликала Міжамериканська Жіноча Комісія. Це є установа при Організації Американських Держав, яка діє вже від ряду літ. Треба дивуватись фактові, що така Конференція відбувається вперше, коли жіноцтво обох Америк, його освітній, здоровий і економічний стан так давно потребує підтримки і вгляду.

Безпосередній поштовх до того дала Світова Жіноча Конференція у Мехіко, що відбулася у 1975 р. Південно-американський світ переважав своєю чисельністю і темпераментом і тим виявив багато недоліків свого руху.

Світова Федерація Українських Жіночих Організацій отримала запрошення до участі. Ми привітали цю можливість увійти у новий засяг завдань і праці. Адже 12 складових організацій живе в цій Гемісфері і є громадянками тих країн. Тому й нам слід поцікавитись їх життям і прямунням.

Нашою представницею на Конференції була інж. Лідія Дяченко, голова Комісії Професіоналісток. В наших дорученнях на цей новий терен ми були обережні. Просили її запізнатись із напрямними Конференції, з'єднувати нам приятелів, пізнати провідних жінок тих країн, де є наше поселення. Радили

Представниці Союзу Українок Аргентини взяли участь у Семінарі Поступу Жінки в Буенос Аїресі. По середині д-р Блянка Стабіле, голова Комітету Жіночої Декади в Аргентині. Зліва Люба Величко, а справа Ольга Котульська — члєнки Союзу Українок Аргентини.

Delegates from UNWLA of Argentina took part in Seminar - Progress of Women in Buenos Aires.

притягнути до участі представниць українського жіноцтва з Маямі.

Це все вдалось їй виконати якнайкраще. Приємним було враження, що з поняттям України й українців всі учасниці Конференції були ознайомлені. Учасниці Конференції, що були слов'янського походження, самі зголошувались. А Клюб Кубинських Жінок із Маямі оточив нашу представницю своєю увагою, підкреслюючи лихоліття, що його наші країни переживають.

Отак ми промостили собі дорогу до дальшої співпраці. Вона може здійснитись в постійному осередку, що його плянує Конференція створити.

ПОМИЛКОВІ ПІДПИСИ ПІД ЗНІМКАМИ

В числі 8 "Нашого Життя" на сторінці СФУЖО (19) при друкуванні переставлено світліни так, що підпис зліва відноситься до знімка, який поміщений з правої сторони і навпаки. Просимо вибачити.

Редакція

ПРЕСОВА КОМІСІЯ СФУЖО

Однією з постанов Пленарних Нарад СФУЖО було створення Пресової Комісії. Того вимагає популяризація ідей СФУЖО та її підготовка Конгресу, що має відбутися у травні 1977 р. Про те вже була згадка у нашій пресі. Пресова Комісія буде складатися з засадничого ядра кількох осіб, які запланують роботу і будуть її виконувати. Склад Комісії доповнять пресові референтки скл. організації. Їх завданням буде поширення відомостей про СФУЖО на своєму терені.

Осідком Комісії є Дітройт, де проживає пресова референтка СФУЖО п. Ірина Пеленська. Вона ж є головою Комісії, а в склад її входять — пп. Дарія Бойчук і Олена Климишин. З уряду входить до комісії др. Марія Квітковська, заступниця голови СФУЖО. Дотепер зголосили своїх референток — Союз Українок Австралії, п. Н. Михайлишин із Мельборну, і Організація Українських Жінок Вел. Британії, п. Ніну Марченко з Лестеру.

Тематика статей, що їх мали б опрацювати члени Комісії, дуже широка. Можна дати погляд на СФУЖО, як історичний етап українського жіночого руху, обговорити осяги СФУЖО в координуванні праці жіночих організацій, чи намітити завдання СФУЖО в Декаді Української Жінки. Представниці скл. організацій мали б зладити інформаційну статтю про СФУЖО у пресі своєї країни і подавати дальші вістки про підготову Конгресу СФУЖО.

КОМІТЕТИ ЖІНОЧОЇ ДЕКАДИ

Світова Жіноча Конференція у Мехіко завершилася обширним пляном дії, якого зреалізування має відбутися в декаді 1975-1985. Для кращого й докладнішого переведення того пляну в життя, заснувались у поодиноких країнах окремі жіночі комітети. Коротко звуть їх Комітетом Жіночої Декади, хоча буває, що мають іншу назву.

Нашим завданням було — зголошувати свою участь до Комітету Декади своєї країни. Про те ми повідомили наші складові організації. Коли неможлива наша безпосередня участь, то все ж таки слід утримувати контакт, черпаючи інформації про жіночу Декаду з першого джерела.

Дотепер дві жіночі організації

зголосили нам участь своєї представниці у Комітеті Декади.

Дня 8 травня 1976 р. відбулася перша нарада Комітету Статусу Жінки Австралії у Мельборні. Предметом нарад був плян праці на найближчий час. Він опертий на світовому пляні дії Конференції у Мехіко з окремою увагою для законодавства країни. Комітет нав'язав зв'язок із поодинокими міністерствами з наміром розглянути становище жінки в кожній ділянці життя.

Представницею Союзу Українок Австралії в Комітеті Статусу Жінки є п. Зірка Яськевич, референтка зв'язків СУА.

В Аргентині Коміте Аргентіно Інтерамерикано, що розробляв завдання Року Жінки, тепер перетворився в Комітет Жіночої Декади (Коміте Десеніо де ля Мухер). Його очолила др. Блянка Стабіле, яка так приязно поставилась до Союзу Українок Аргентини в часі Року Жінки. У днях 19-21 липня ц. р. відбувся в Буенос Айрес Семінар поступу жінки, в якому взяли участь дві представниці СУА — Люба Величко й Ольга Котульська. Семінар був улаштований заходами Комітету Жіночої Декади, якої членом є Союз Українок Аргентини.

ВІДБИТКИ З "НАШОГО ЖИТТЯ"

Бібліотекарка Гол. Управи Організації Українських Жінок Вел. Британії подала до відома в жін. сторінці "Укр. Думки", що Гуртки їх організації могли б використовувати у своїй праці статті з "Нашого Життя". Наприклад у цьому році з нагоди вшанування пам'яті Гол. Отамана Симона Петлюри вона рекомендує дві статті — одну Єлісавети Прокопович "З останніх літ" (пам'яті Ольги Петлюри), а другу О. Чернявського "Леся Петлюра".

ВКЛАДКИ СКЛ. ОРГАНІЗАЦІЙ

Як звичайно перші вплачують свою вкладку жіночі організації з Канади. І так Організація Українок Канади ім. О. Басараб, Об'єднання Жінок ЛВУ і Ліра Українських Католицьких Жінок вплатили, по 216 дол. кожна. Слідували вплати Союзу Українок Франції (20 дол.), Об'єднання Українок Бельгії (14 дол.), Об'єднання Українських Жінок Німеч-

чини (60 дол.), Об'єднання Українських Православних Сестрицтв (43 дол.), Організація Українок "Відродження" в Аргентині (14 дол.). Щире Спасибі!

НА ФОНД ІМ. І. ПАВЛИКОВСЬКОЇ

По смерті співосновниці СФУЖО бл. п. Ірини Павликовської проголошено збірку на фонд її імені, яка має послужити до видання історії ОУЖ Німеччини, що її вона написала. На цей фонд зложили в останньому часі:

по 25 дол. — Соломія Дроздовська, Ванкувер

по 14 дол. — Дарія Нагніт, Торонто,

по 5 дол. — Л. Антонович, Торонто.

НІНА ОНАЦЬКА ВИДУЖУЄ

Почесна голова Союзу Українок Аргентини п. Ніна Онацька кілька місяців тому зазнала прикрого випадку, коли впала і зломила ногу у бедрі. Цей нещасливий випадок затривожив усіх її приятелів, а в тому також Управу СФУЖО, якої вона була членом. Та п. Онацька вже видужує й запросила до себе перше засідання нововибраної Управи СУА.

ОСОБИСТЕ

Вітаємо з одруженням нашу крالیю української преси з 1975 р. п. Адріану Мушинську, якої вінчання з п. Тарнавським відбулося 29 серпня ц. р. у Дітройті.

Управа СФУЖО

ЗАМІСТЬ КВІТІВ на свіжу могилу дорогої бл. п. др. **Богдани Салабан-Гайнес** складаю 10 дол. на Орг. Фонд СФУЖО

Лідія Бурачинська

ЖІНОЧА СЕКЦІЯ при ОБ'ЄДНАННІ УКРАЇНЦІВ ВАШІНГТОНУ видала 32-стор. книжечку із 20 ілюстраціями п. н. Ukraine, Its Land and Its People, яка містить найважливіші інформації про Україну. Прекрасний дарунок для Ваших знайомих і товаришів праці. Надається як інформативний матеріал на виставках і імпрезах. Ціна: 1.25 з пересилкою. Замовляти:

Mrs. Olha Kozak, 10767 Kinloch Rd., Silver Spring, Maryland 20903 or Mrs. S. Baranowskyj, 6810 Highview Terr. Hyattsville, Maryland 20782

OUR LIFE

MONTHLY, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. XXXIII

October 1976

No. 9

Editor Marta Baczynsky

UKRAINIAN MUSEUM

The new Ukrainian Museum, 203 Second Avenue, New York City, opens its facilities to the general public on October 3, 1976. Part of the treasured articles include beautifully handwoven kilims, uniquely pottery, intricate embroideries, rich bronze crosses, jewelry and pipes. Many long years of preparation were necessary to make this Museum possible. Its final availability to the people is the fulfillment of UNWLA dreams.

The Ukrainian Museum will serve a two fold purpose. To the Ukrainian community it will be a constant reminder of their great heritage and it will avail new generations of Ukrainians the opportunity to experience their forefathers' folk art. Secondly, this collection and presentation will inform the general public and enlighten them about the place of Ukrainian folk art in the world's other cultures.

The Museum Curator in charge of establishing the viability of the Museum and organizing its facilities is Oksana Grabowicz. Her authoritative guidance has effected the high standards of professionalism in evidence in the Museum. Mrs. Grabowicz has duly catalogued each article, and, recognizing the need, accepted the responsibility of finding qualified individuals capable of restoring many of these precious artifacts.

Mrs. Grabowicz explained to the interviewer that the purpose of Museum is educational. In addition to the art objects it should provide the public with research materials which are easily accessible, such as, slides, photos, books and references. Steady hours are requisite to accommodate the various groups of people interested in viewing the objects or in doing research.

"A Museum should also provide educational programs," said Mrs. Grabowicz as she outlined a museum's function and value to the community. "There should also be a practical session where a demonstrator shows and explains different techniques such as embroidery and weaving."

"Another major function of the Museum is to correct misinformed sources and misrepresented facts, which mislead the public about the Ukrainian culture."

When all the above mentioned are attained, Mrs. Grabowicz believes the Museum will be a greater success.

For the future Mrs. Grabowicz offered, "I would like

*Оксана Грабович - спеціаліст музей-
ник при праці*
Oksana Grabowicz

to see the Museum expand into a larger unit with more adequate facilities and branch out into a fine arts collection and a historical collection." To establish the museum, says Mrs. Grabowicz is "hard core work." The UNWLA has found the person that can do it.

Oksana Grabowicz was educated in Cracow University, completing her Master's Degree in ethnography. After her arrival in the United States she attended Harvard University studying Ukrainian Slavic Folklore and mythology. Presently Mrs. Grabowicz attends the University of Massachusetts pursuing Ph. D. in a social anthropology. She worked in a number of Museums in Cracow, Zabrze, Zakopane. At Harvard she prepared and researched exhibits, one of which is concerned in the Ukrainian immigration, to be exhibited in December 1976 at Harvard University. At the University of Massachusetts Gallery, she prepared an exhibit entitled "Peasants of Polesie" which dealt with Polesie's development economically and culturally.

Her wide experience and gathered knowledge make her one of the most capable and highly trained persons in the field.

There is no doubt that the Ukrainian Museum is a great one because of the quality of the objects, the proper care given to them, the availability to the public, and the cataloging of the folk art objects.

Tania Butovich

Views & news in a woman's world

During 1975 the marriage rate in America declined by 4%; 2.1 million marriages were performed, the fewest since 1969. The divorce rate, on the other hand, increased by 6% to a record high; divorces exceeded 1 million for the first time in United States history. These facts have attracted much attention, and some commentators have implied that the blame lies with the women's movement. Such cliches, however, should be reevaluated. For example, a recent study undertaken at the University of California shows that the sharpest increases in broken marriages are occurring among younger women *without* jobs outside the home. A significantly larger proportion of working women in their late teens and twenties have their first marriage intact than do their counterparts outside the labor force. Elwood Carlson, the sociologist who conducted the study, concluded: "While it may not always have been so, it seems today that work for women is coming to be associated with stable, rather than unstable, marriages."

Mothers whose babies are delivered at home by midwives have fewer complications and healthier babies than those who go to the hospital. This surprising information was reported in a paper delivered by a California health research team at the annual meeting of the American Public Health Association. The team studied 287 home births performed by midwives from the Santa Cruz Birth Center from 1971 to 1973. Of these, 231 women had "completely unremarkable births at home"; for those "completely unremarkable births at home"; for those complications that did occur, the rate was lower than that for the population as a whole. There were fewer premature births—2.8% compared with 7.3%—and a lower incidence of pregnancy toxemia (poisoning) in the study group. There was only one still-born baby, but no deaths of infants born live—compared to a national death rate of 22.4% per 1,000 live births. The team—Drs. Mehl Shaw, Crevey and Peterson—concluded that the excellent results of the study group should be attributed to the lack of pain killers and anesthesia in the women, to their preparedness for childbirth, to the avoidance of the lying-flat position

during labor and to the lack of stresses usually present in hospitals. Moreover, they stated that supine (lying flat) position commonly used in hospitals may be harmful to the baby because it compresses the great blood vessels and may deprive the fetus of oxygen.

Public opinion pollsters ring our telephones and knock on our doors to question us about every subject under the sun; the information market is already flooded with statistics about our preferences for margarine brands and presidential candidate. So, who needs yet another polling firm? The women of America need one, according to Irvin Penner, Scott Armstrong and L.B. Fox. The three marketing research specialists have organized WomenPoll, "America's first survey and polling service focusing exclusively on women." Employing the usual techniques—telephone and mail surveys, direct interviewing and computer analysis—telephone "the 95% confidence level of reliability looked for in surveys." One of the first surveys undertaken by WomenPoll asked the question: "What do you regard as the main problems faced by women in this country today?" The reported attitudes and opinions were based upon a national sample of over 1,000 women who were interviewed by telephone. The survey found that 42% of the women were concerned in three interrelated areas: 1) being their own person, 2) not being discriminated against and 3) gaining equal-employment status. Interesting differences of opinion became obvious when the answers were broken down according to the respondent's age, family income, working and marital status and geographic area of residence. Women under the age of 45 expressed more concern about equality than did those over 45. Women living in the eastern and midwestern United States were most concerned with equal employment, while those in the South and West with self-identity. As family income increased, so did the interest in defining one's own role in life. More married than single women were anxious about their self-identity, however, twice as many single women, compared to those who were married, believed that domination by men was a major problem.

While some organized religions have traditionally accepted women into the

ministry, the question of ordaining females has proven to be an explosive and divisive issue among Catholics, Lutherans and Jews. In response to Catholic women's requests to become priests, the Vatican has taken a very clear and firm position. During a press conference in Houston, Archbishop Jan Jadot, the Vatican's representative in the United States, stated: "I see women, especially sisters, so anxious to be ordained. I am afraid they are losing something. They have to discover the place of women in society, in religion." Archbishop Jadot said that because the Church has been organized according to the will of Christ, women will never be ordained.

Branch 72

Left to right: Mary Lesawyer, President and Helen S. Prociuk, Vice President cut the Bicentennial cake.

This has been a busy year for the 72nd Branch. One can say that our 1976 activities began with a November 1975 musicale and reception dedicated to the International Women's Year and the Bicentennial. On that occasion, the Branch presented International Women's Year awards to our two outstanding young scientists, Joan Roberts, Ph.D., and Georgia Jean Tisanich-Euglot. Subsequently, owing to the recommendation of our Headquarters, the National Council of Women of the USA pre-

sented a "Leaders of the Future" award to Ms. Tisanick-Euglot at their annual luncheon on April 24th, 1976.

In April and May members prepared for a Bicentennial Ukrainian Street Festival and an annual Dinner-Dance to be held at Soyuzivka in Kerhonskon, N.Y. Branch 72 rented a booth for the street festival (which was held on May 14, 15 and 16) and sales were brisk; all "varenyky" and "kovbasy" were sold in no time.

The Dinner Dance held on May 22nd, was a pleasant and wellattended function. Members decorated tables, the hall and made every effort to make the event a real success.

Members of the Branch attended meetings and functions of the Regional Council such as the memorial program for our late former President Mrs. Olena Lotocky (1/11/76). Then, on February 29th, we attended the Regional Council general meeting where three of our members were elected to serve on the Council: Ms. S. Kotyk (English-speaking vice-president) Ms. M. Lesawyer (Public Relations Chairperson and Ms. H. Prociuk (Cultural Affairs Chairperson).

Nettie Sawicki was very busy at the Festival

On April 9th, twenty-one ladies went to hear Julian Osinchuk, pianist, who gave an UNWLA benefit concert. Many of us went to Soyuzivka to attend

"Soyuzanka Day," which was chaired by our Ms. H.S. Prociuk

Christmas and end-of-the-season (June) parties are very popular with our membership. They are important to the Branch. They are our ways of saying "thank you" to our hardworking members and their families and of encouraging our inactive members to return to our midst.

Our financial support of UNWLA projects should be noted. Ms. M. Lesawyer personally was able to obtain a \$25 donation from UNA Regional Committee for Juliana Osinchuk Benefit Concert, and another \$250 donation was approved by the UNA Supreme Council for the UNWLA Museum Fund. The Branch donated \$100 to the Olena Lotocky Memorial UNWLA Museum Fund; the Branch has also sold \$320-worth "cehlyny" to date.

As we go to press, the Branch is busy with preparations for this fall's musical and reception. We are planning to make it a public relations function on a larger scale which will represent our organization to American and foreign women.

H.S. Prociuk

NASHE ZHYTTIA ENGLISH DIGEST

IN OUR NEW HOME

The opening ceremonies for the new home of both UNWLA and UCCA took place on May 22, 1976. This was just an introduction. Having viewed the premises the guests were left with many unanswered questions; what appearance would the rooms take on once they were filled with the objects for which they were intended, namely, the collected works of Ukrainian folk art.

Work on the museum was continued throughout the summer in order to assure a proper environment for the exhibition. Great consideration had to be given to the selection process in choosing from among approximately 1000 possible items. Equally important was the presentation of each art object in an aesthetic manner with an accurate explanation. This great task was undertaken by Oksana Hrabowych a specialist in ethnography. Working hand in hand with Oksana was the Museum Committee of UNWLA under the direction of Lesia Riznyk and other CYA members.

The process of selection for an exhibit

would appear to be fairly simple when faced with such a vast pool of resources. After all, we as members of UNWLA have much experience in organizing and staging exhibits of folk art. However, there is precisely where the problem lies. In this case, we are dealing with a museum where our past experience is not readily transferable and where stringent policies and rules must be met.

In our hearts we tend to forget that much more than enthusiasm is required to succeed. We need expert knowledge in the field of ethnography and the ability to discern between objects that are worthy of exhibition and those which are better suited for sale in the museum stand. At times it is heartbreaking to reject a donation made to the museum with sincere intentions for show purposes. Not all cherished momentos are museum pieces.

The eventual goal of the museum is to further expand beyond folk art to encompass other forms of Ukrainian art. However, for the time being the exhibit will concentrate on folk art all the time

Woven belt (fragment), Western Ukraine, First quarter of 20th Century

maintaining a high professional standard.

On October 3 we will give recognition to the great effort made in the planning, organization and execution of a museum worthy of our Ukrainian heritage.

A PRINCESS FROM HALYCH

(from article by Stepan Gela)

During the reign of Jaroslav Osmomysl (1152-1187) the capital city of Halych in western Russ-Ukraine grew in size stature and power. Its 40 square kilometers are boasted of 40 white-stone churches and a royal palace of great architectural grandeur.

Between 1154-1157 Jaroslav Osmomysl founded a magnificent cathedral — "Uspenije Bohorodyci", which became the most impressive house of worship in that part of the country.

In 1240 the capital was destroyed by the Tatars — in fact so thorough was the destruction that traces of the ancient royal palace evaded the inquisitive spade of the archeologists for many years. Finally in 1936 Dr. Jaroslav Pasternak made a remarkable discovery — not only he uncovered the foundations of the famous old cathedral, but near it traces of the royal palace.

In 1937 the archeologist unearthed the sarcophagus — coffin of Jaroslav Osmomysl and behind it the grave of a young woman — from all deductions a princess of the royal house.

World War II and its aftermath halted all further research on the site and it was not until 1951 that archeologists (under Soviet regime) again resumed the dig. However, Dr. Pasternak was not acknowledged as the discoverer of the ancient treasure.

The grave of the great ruler and that of the young woman was found to be directly under the main entrance of the ancient cathedral — as was dictated by the custom of that day for burial of royalty. Both coffins contained only skeletal remains — no traces of clothing or other implements. The graves were obviously robbed.

The remains of the young woman (only the skull remained) show her to have been about 18-20 years of age. A fragment of a headdress or diadem remained on her forehead and its quality and style provided a lead that the girl was a member of the ruling class. Fragments of colored glass found in her coffin were deducted to be pieces of a cup containing blessed oils — a Byzantine tradition.

Archeologist Pasternak reasoned on the basis of his find and logical deduction that the young woman must

Саркофаг кн. Ярослава Осмомисла і місце поховання (x) княжни. На першому плані кам'яні плити долівки Собору.

The sarcophagus of Jaroslav Osmomysl and the burial place of the princess.

have been a member of the royal house, perhaps the daughter of Jaroslav Osmomysl, to have warranted such a coveted burial place. The fragments of head gear and glass also point to her high station in life.

Today, the skull of the princess and the precious head dress fragments are displayed in the historical museum in Lwiw.

In other excavations on the site of old Halych, archeologists found many other treasures — mainly jewelry worn by wealthy women of the ancient city. Their style and quantity signifies wealth and close trade relations with other countries, particularly Byzantium.

ON OUR COVER

The sculptures pictured on our cover were done by Antin Pavlos. (1905-1954). His earlier works featured terra cotta busts, sculptures of animals, especially horses, and representations of women. Often his subjects were of the peasant and working classes. His style is realistic with some impressionism — mostly light and natural.

Eventually he became interested in

historical personages. He designed the monuments of King Danylo, Duke Roman of Halych and Hetman Bohdan Chmelnytskyj.

The discoveries of Professor Jaroslav Pasternak in Krylos fascinated many. They caused much speculation and inspired many artistic creations. Much of the interest centered around the unknown princess. She "inspired" Pavlos' and he sculpted his vision of her into a statue which was very popular in Halychyna at the time. Unfortunately the photograph that we printed does not transmit all the beauty of the work, but there is not another available now.

"OUR LIFE"

"Our Life" is faced with a serious problem. The number of subscribers is disappointingly low. In addition, we must contend with very late payments, often as much as two years delinquent.

Such disastrous financial conditions can only lead to the inevitable collapse of our publication. In order to avert failure the content of the magazine must be charged to attract a wider audience. This can be done by eliminating all official reports and other related matters and substituting in their place more articles of public interest. UNWLA official news can instead appear in a separate bulletin sent out only to UNWLA members.

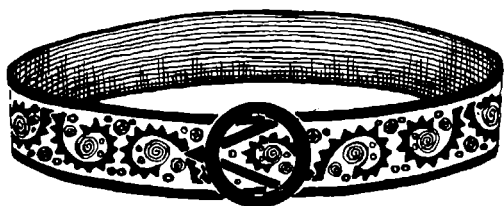
Suggestions for increased circulation might be:

1. Mailing complimentary copies of the magazine to a wide range of people in hopes of attracting them as subscribers
2. Conducting an annual drive to increase the overall number of subscribers
3. Advertising in press and on the radio
4. Distributing leaflets and posters to stimulate additional subscribers
5. Participating in any and all book and magazine exhibits
6. Striving for 100% UNWLA member subscription
7. Distributing the magazine in all places of public gathering; libraries, clubs, organizations, lobbies, etc....
8. Appealing to upper income people for financing yearly subscriptions for needy people abroad

Cont. on the cover page

ДЕКОРАТИВНИЙ ПОЯС

Жіночий пояс, прикрашений українським зором.

Women's belt decorated with Ukrainian embroidery pattern.

Від коли вже немодна рівна жіноча силуетка, прийшли до вжитку пояски різного роду. Роблять їх з того ж матеріалу, що й сукня. Але найбільш побажані пояси з декоративними прикрасами. Їх можна прикрасити українськими мотивами.

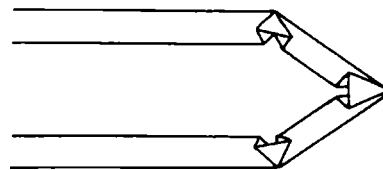
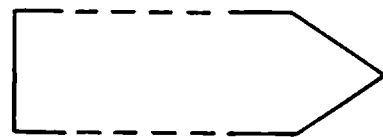
Пояс можна виконати самому,

придбавши наперед декоративну спряжку. Матеріалом пояса може бути широка декоративна борта, що їх тепер виробляють у відповідній ширині з узорами, які дуже нагадують наші мотиви. А може бути всяка інша міцна тканина у відповідному кольорі.

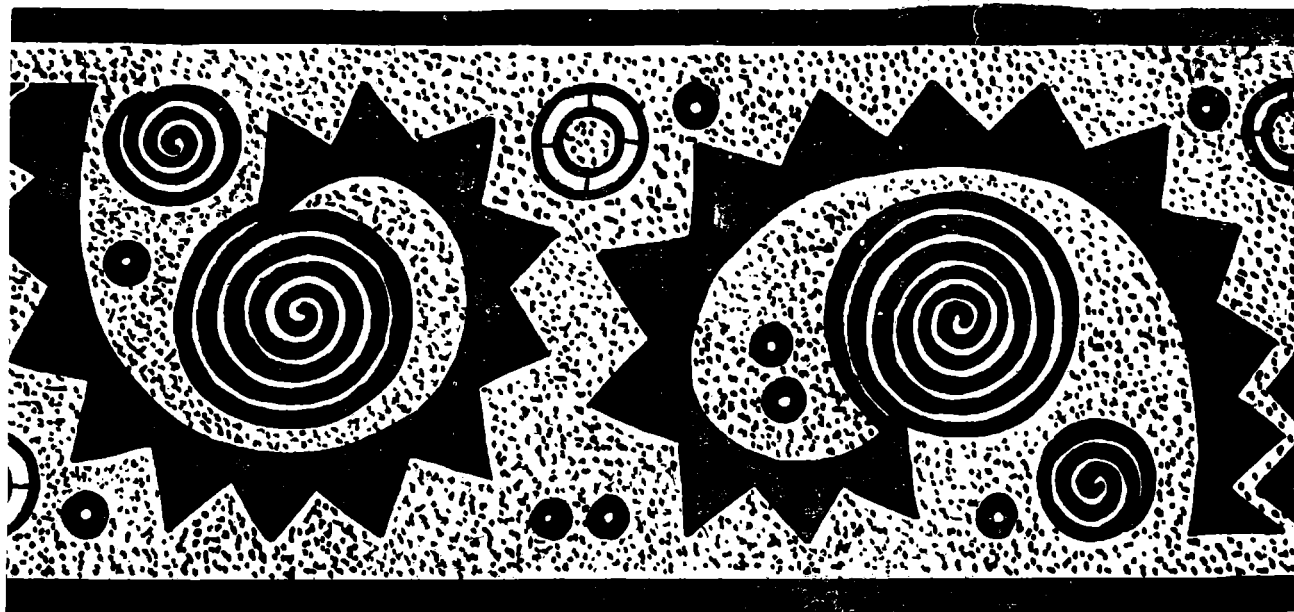
Виконання пояса. Скроїти борту чи матеріал у відповідній довжині. Один кінець борти чи тканини загострити в кут, щоб його можна пізніш пересилювати через спряжку. Подібно скоїти підклад пояса зі штвної матерії. Коли пояс є з зористої борти, то її не потрібно загинати, бо вона має своє викінчення. А коли пояс є з тканини, тоді слід залишити чверть цяля (інча) на загинання. Коли хто хоче гарно викінчити пояс повинен викроїти підшивку того самого розміру що борта чи скроена тканина.

Поступ роботи. Виложити штвний підклад навиворіт підшивки. По краях

підшивки наложити тонку верству спеціального клею, завернути краї і приклеїти. Клею вживати обережно, бо може витекти й лишити пляму на тканині. Наложити тягар на цей підклад пояса і лишити нехай висохне. Тепер приготувати борту чи тканину, яка вже

Взір до пояса незначно зменшений.

скроєна. Коли підклад уже висох, тоді покрити його тонкою верствою клею не доходячи до країв. Наложити покриття (борту чи тканину) притискаючи міцно рукою, щоб добре пристало.

Є ще один спосіб викінчення пояса на краях. Це тоді, коли обшиваємо їх тасьмою або смужкою шкіри. Тоді непотрібно додавати матеріалу чи підшивки на загинання. Тасьма чи смужка це все закриють. Одначе прикріплювати тасьму чи смужку треба машинним швом.

Коли хто не хоче завдавати собі труда з виконанням пояса, тоді може пошукати в великих крамницях із додатками готові пояси з полотна у відповідних кольорах.

Виконання взору. Зубчастий орнамент, вирізати зі штучної шкіри, перенісши його розміри з паперу на шкіру. Звинені кружальця виконані з готового волічкового шнурка. Круглі "очка" — це намистини у відповідному кольорі або металеві капслі.

Кольорове зіставлення. Колір пояса (з полотна чи іншого матеріалу) може бути пісковий чи брунатний. Зубці і обвід країв зі штучної шкіри темнішої краски кружальця ржаві, того ж кольору намистини чи капслі.

Проект такого пояса виконаний у Києві.

Куховарські назви на букву Ю

Юха — риб'яча юшка, м'ясні і рибні вивари.

Юхтарка — гуцульська страва.

Юшка, юшечка, зупа (пол.), суп (рос.) — загальна укр. назва перших рідких страв; сік з м'яса; відвар з м'яса, риби, городини тощо.

Юкола — в'ялена риба у північних народів.

Н. Ч.

ПОДЯКА

Замість листової подяки **Управі 59 Відділу Союзу Українок** в Балтиморі, Паням Союзнякам, родині і приятелькам, які відвідували мене в шпиталі або прислали листові побажання виздоровлення, складаю 10.00 дол. на Музей СУА.

Дарія Чорнодольська

НАШЕ ХАРЧУВАННЯ

ЛУКІЯ ГРИЦІВ

РИЖ З ОВОЧАМИ НА ДЕСЕРТ

З ЯБЛУКАМИ

4 горнятка обіраних, тонко покраних яблук,
1 1/2 горнятка "скорого" рижу (Quick Rice),
2 горнятка ананасів у кусках (з пушки) без соку,
1 1/2 горнятка води,
На верх:
1 горнятко муки,
1/2 горнятка масла,
3/4 горнятка жовтого цукру,
1/2 чайної ложечки цинамону (кориці)
Додаток:
бита сметана (вершки).

Половину яблук уложити в 1 1/2 квартовій посудині, вимащеній маслом. Риж змішати з ананасами і викласти на яблука, зверху решту яблук та все залити водою. Дальші чотири складники змішати разом та посипати ними яблука. Накрити і пекти на 350° 30 хвилин, а потім відкрити та допекти ще 15 хвилин. Подавати тепле з битою сметаною.

З АБРИКОСАМИ

11= горнятка абрикос-половинок (з пушки) відцідити, вода,
1 горнятко сирого рижу,
1 чайна ложечка соли,
1 чайна ложечка масла,
1/3 горнятка жовтого цукру,
1 ложка цитринового соку,
2 ложки масла,
1 горнятко молока,
3 яйця,
1/2 чайної ложечки цитринового запаху, мускатний горіх (nutmeg).

До соку з абрикос додати води, щоб разом було 2 і 1/2 горнятка рідини. До рідини додати риж, сіль і масло та зварити до готовости (25 хвилин). Тим часом абрикоси пом'яти виделкою у "9 × 9" скляній посудині, посипати жовтим цукром і скропити цитриною, зверху наложити кусочки масла.

До звареного рижу додати молоко, легко збити виделкою яйця і запах. Тепер риж вилити на абрикоси, посипати натертим мускатним горіхом і пекти при 375° F около 50 хвилин.

З ГРУШКАМИ

1/2 горнятка сирого рижу,
1 і 1/4 горнятка кип'ячої води,
1/4 чайної ложечки соли,
2 коверти желатини без запаху,
1/2 горнятка холодної води,
3 горнятка молока,
1 горнятко цукру,
1/2 чайної ложечки соли,
1 чайна ложечка екстракту ванілії,
1 пушка (1 фунт) грушок
1/2 горнятка декоративних вишень (maraschino),
1 горнятко сметанки до збивання.

Риж, воду і сіль зварити до готовости (около 25 хвилин). Желатину розвести холодною водою. Молоко заварити і до нього додати желатину та докладно вимішати, додати цукор, сіль і ванілію. До всього додати зварений, охолоджений риж.

Грушки (без соку) пократи у великі куски, а вишні (без соку) посікти дрібніше. Сметанку збити. Все разом змішати, викласти у форму та заохолдити. Подавати з додатковою збитою сметаною і цілими вишнями.

З ВИШНЯМИ

4 горнятка звареного рижу,
1 велика пушка вишень (кислих),
1/2 горнятка цукру,
1/2 горнятка сметанки до збивання,
1/2 чайної ложечки ванілії.
СОУС:
1/2 горнятка цукру,
1 горнятко крохмалю (corn starch),
1 горнятко соку з вишень (дати води, якщо треба).

Відцідити сік з вишень, зміряти 1 горнятко соку. Змішати цукор з крохмалем і до цього додавати ступнево сік з вишень. Підігрівати в середній температурі, постійно мішаючи, аж стане прозоре.

Риж змішати з вишнями, цукром і ванілією, вкінці із збитою сметанкою.

Подавати свіже, поливаючи соусом уже на окремих тарілках.

ХРОНІКА ОКРУГ

ОКРУГА НЬЮ-ЙОРК

На річному окружному з'їзді Відділів США в Нью-Йорку в лютому 1976 р. головою Окружної Управи перевибрано Марію Томоруг. За нами 50-літній ювілей США і підсумки праці, а перед нами нові завдання — здійснювати намічені плани, за якими Округа з Відділами розгорнула свою працю. Організаційна референтка Михайлина Баран відбула засідання в березні, головною темою якого була масова кампанія приєднання нових членів. 13-го червня ця референтка відбула між-окружну конференцію Округ Нью-Йорк і Нової Англії. Прибула на неї референтка Головної Управи США Ірина Захарко, яка дала доповідь "Підготовка до кампанії і творення нових Відділів". Культурно-освітня референтка Олена Процюк разом з імпрезовою референткою Христиною Сапкою перевели два засідання, роздали запитник Централі та намітили

носно журналу "Н. Ж". і хроніки. Виховна референтка Наталія Дума перевела 11-го квітня "Весняну зустріч дітей", в програму якого входив виступ лялькового театру "Рожева Ляля" і "Великодні картини" з гагітками. Після програми відбулася забава для дітей з буфетом, в чому допомагали членки 83-го Відділу. Референтка зв'язків Марія Лисогір нав'язала контакт з "Національною Радою Жінок Америки". Заходами Окружної Управи відбувся 9-го квітня концерт піаністки Юліани Осінчук, з якого дохід був призначений на Музей США. 22-го травня відбулося відкриття і посвячення будинку США, закупленого спільно з УККА. 22-23-го травня відбулася конференція голів Окружних Управ США. Учасниці конференції взяли участь у посвяченні будинку. Господарями була Окружна Управа США з Відділами під зарядом госпо-

Марія Томоруг — голова Окружної Управи США, Нью-Йорк.

Maria Tomorug - President of New York Regional Council

Співачка Лариса Магун-Гурин у супроводі піаністки Наталі Даниш — виступила під час "Дня Союзівки" Нью-Йоркської Округи на Союзівці.

Singer Laryssa Magun-Huryn performing during celebrations of UNWLA Members Day in Soyuzivka

відбути в серпні "День Союзівки", як також в осінній час подбати про відчитання рефератів про "Жіночий рух у світі". Пресова референтка Лідія Магун скликала у травні збори пресових референток Відділів Округи, на яких було заступлених 10 Відділів, редактор "Н.Ж". У. Любівич і пресова референтка США та член редакційної колегії "Н.Ж." Марія Барагура. Л. Магун говорила про обов'язки пресових референток у Відділах. Продискутовано багато актуальних справ та від-

дарських референток при Окрузі О. Літепло і П. Юркевич. Окружна Управа і Відділи з референткою М. Даниш включилися у святкування 200-ліття американської незалежності і століття українського поселення та взяли активну участь у "ярмарку", який відбувся 14-15-16 -го травня. Пресова референтка Л. Магун виготовила англійською мовою коротку історію. Відділів Округи Нью-Йорк до пропам'ятної книги УККА. 22-го серпня на "Союзівці" відбувся "День

Виступ хору 71-го Відд. США в Джерсі Ситі, під керівництвом інж. Дмитра Олійника під час "Дня Союзівки" Нью-Йоркської Округи на Союзівці.

Choir of Branch 71 in Jersey City.

Союзівки". Програма була різноманітна, цікава і пройшла з успіхом. На "День Союзівки" приїхали членки з Нью-Йорку із сусідніх околиць, як Нова Англія, а навіть прибув автобус з Дітройту. Вже одинадцять років при Окружній Управі існує "Гурток Книголюбів" під керівництвом О. Рак. США, в тому і наша Округа зближається до пропам'ятного дня 3-го жовтня 1976 р., в якому відбудеться святочне відкриття Музею.

Лідія Магун
пресова референтка
Окружної Управи США

І-ий ВІДДІЛ СУА НЬЮ-ЙОРК,

від 15-го вересня 1975 р. до кінця червня 1976 р.

Відділ відбув 7 ширших сходин і 2 засідання управи. Сплатив всі зобов'язання до Головної Управи і до Окружної Управи в сумі 1,019.00 дол. За звітний час продано цеглин на суму 100.00 дол. Членки взяли активну участь у концерті Юліяни Осінчук, дохід з якого призначений на Український Музей. На листу спонзорів зібрано 80.00 дол. Відділ співпрацює з комітетом 200-ліття Америки і 100-ліття українського поселення в Америці. Сім делегаток взяли участь у загальних річних зборах Окружної Управи. П'ять із них увійшли до управи Округу. З доручення Головної Управи зібрано підписи на петицію і вислано поштівки з підписом до Святого Отця, до Об'єднаних Націй і до Швейцарії, як протест проти переслідування Церкви в Україні та в обороні політичних в'язнів. Піднесено запасний фонд Нашого Життя з 500.00 до 750.00 дол. Дві членки Н. Валько і Н. Гаврилук входять до комітету Музею СУА. В жовтні 1975 р. перед річними зборами Головної Управи касирка І-го Відділу С. Гуменюк працювала при контролі книг Головної Управи СУА, а Відділ приготував вечеру для учасників зборів. На 1976 р. Відділ нараховує 69 членок з того 60 передплачує "Наше Життя". Референтка суспільної опіки Галя Дармограй і Іванна Мачай відвідують хорих членок. Вислано 8 пачок до Бразилії з оджею. Членка Відділу К. Гаврилук вислала 8 пачок до Бразилії. Одну пачку М. Книш вислала до Польщі, одну пачку до Європи. Відділ уділив 25.00 дол. для бідної вдови з трьома дітьми в Польщі. Зібрано від людей доброї волі 337.00 дол., а з Відділу доложено 63.00 дол. і всю суму 400.00 дол. вислано о. Коваликові до Бразилії з підписами всіх жертводавців. Отець Ковалик прислав Відділові подяку. Відділ складає подяку нашим членкам з родинами — п-ву Сливкам, Лешкам, Бачинським і Грицков'янам, які допомагають Відділові з нагоди різних імпрез. Культурно-освітня, виховна й організаційна ділянка: 8-го листопада відбувся чайний вечір, який підготувала виховна референтка Е. Вацик. Культурно-освітня референтка Л. Магун відчитала гумореску про І-ий Відділ. Оля Сливка, К. Папуга і В. Шуль відспівали коломийки з діяльності Відділу, які підготувала О. Сливка. 17-го січня 1976 р. відбувся традиційний Святий Вечір. Програму підготувала виховна референтка Е. Вацик, а реферат "Походження коляди та її значіння" виголосила Л. Магун. 13-го березня відбувся "Вечір музики пісні і слова" в Літературно-Мистецькому

Клубі в Нью-Йорку. Програму виповнили молоді таланти. Дохід з вечора призначено на стипендійний фонд у Бразилії. 20-го березня на ширших сходинах Л. Магун відчитала реферат "Творчість Тараса Шевченка". 11-го квітня відбувся передвеликодній базар, який є фінансовою базою Відділу. 8-го травня відбулося традиційне Свято Мами. Мистецьку програму підготувала виховна референтка Е. Вацик. У програмі брала участь світличка 83-го Відділу і середньошкільна молодь. Реферат "Українська мати на сторожі всього рідного" відчитала Л. Магун. За звітний час приєднано 3 нові членки, 3 вибуло.

Михайлина Баран
пресова референтка

4-ий ВІДДІЛ СУА НЬЮ-ЙОРК, Н.Й.

Хоч Відділ кількістю членства не такий сильний як раніше, бо за роки існування багато членок відійшли, то це не вплинуло на живучість Відділу, на його активність, і його зацікавлення всіми справами, які корисні для організації. Діємо згідно з планами Централі. Всі письма і обіжники читано на ширших сходинах. Відділ влаштує чайні вечори, що дають фінансову змогу оплачувати зобов'язання Відділу перед Централєю, Окружною Управою та покривати інші виплати. Відділ влаштував 9-го травня 1976 р. традиційне спільне свячене з присутністю гостей інших Відділів СУА. Реферат про великодні звичаї, сказала Юлія Федорович, культурно-освітня референтка. У програмі була гра на бандурі. Спів і гумористичний скеч про писанку. Відділ взяв численну участь у жалобних сходинах у сороковий день після смерті почесної голови-основниці СУА бл. п. Олени Лотоцької. В похороні взяла участь голова Відділу Софія Серафим. У вересні 1975 р. Відділ був учасником маніфестації 200-річчя США і 100-річчя українського поселення в цій країні, та в обороні поневоленої української жінки за залізною заслоною. 9-го квітня 1976 р. членки брали участь у концерті Юліяни Осінчук на музей СУА. Від спонзорів і з продажу білетів передано суму 70.00 дол. Крім того членки Відділу закупили цеглин на Музей на суму 250 дол. Голова С. Серафим брала участь в комітеті 200-ліття Америки. Відділ зробив дві ляльки в національній носі. Вони будуть передані Музеєві. Історію Відділу подано до пропам'ятної книжки 200-ліття Америки. Хроніка товариського життя Відділу була б неповною, якщо не згадати в ній два моменти, що особливо були радісними для нашої відділової родини. Перший, це

50-ліття подружжя Анни й Миколи Кізимів та Ольги й Маріяна Курочків. З тієї нагоди Відділ вручив їм дарунки у 1975 році. Такі моменти, що їх відмічує Відділ, все більше і тісніше єднає членство в одну родину.

Іванна Бенцаль
пресова референтка

21 ВІДДІЛ СУА, БРУКЛІН, Н. Й.

(Звіт за 1976 рік)

Відділ нараховує 27 членок і працює під головуванням Марії Михайлів. Старанням Відділу відбувся 25 січня ц. р. Свят-вечір з традиційними стравами. Культурно-освітня референтка Емілія Ройовська відчитала доповідь п. н. "Наші різдвяні звичаї". Членки колядували і провели час у святочній атмосфері.

22 лютого відбулися святочні сходини, присвячені сп. п. Олені Лотоцькій. Культурно-освітня референтка Е. Ройовська прочитала під час цих сходин статтю про життя і діяльність покійної, що була надрукована в "Свободі" в травні 1974 р. з нагоди 80-ліття уродин цієї визначної діячки СУА.

Заступниця голови Віра Кука, яка репрезентувала Відділ на похороні О. Лотоцької, відчитала на жалобних сходинах, виголошене на панасиді, слово голови СУА Іванни Рожанковської "Вона була нам рідна".

21 березня відбулися ширші сходини, на яких культурно-освітня референтка відчитала доповідь Любви Волинець п. н. "50 літ СУА", виголошену під час святкування нью-йоркською Округою 50-ліття організації.

11 квітня відбувся великодній базар і показ писання писанок, що його з прозірками продемонструвала Лілі Бохонок. Базар увінчався успіхом.

Відділ взяв участь в Українському Ярмарку, що відбувся в травні в Нью-Йорку з нагоди 200-ліття Америки і 100-ліття поселення українців у США.

23 травня відбулися жалобні сходини, присвячені пам'яті заслуженої членки Відділу Ярослави Зарицької. Вона була 16 років касиркою Відділу. Пресова референтка О. Богданович накреслила працю покійної у Відділі і її суспільно-громадську діяльність на терені Брукліну. Др. Лука Луців виголосив доповідь на тему "Дві постаті і. Франка", у якій представив вірність і любов дружини до свого чоловіка. Сходини закінчено перекусом.

Оксана Богданович
пресова референтка

О. Ю. Бінковський і голова 21-го Відд. Марія Михайлів біля ювілейного торта.

O. J. Binkowskyj and President of Branch 21 Maria Mychajliw

21-ий ВІДДІЛ СУА, БРУКЛІН, НЬЮ-ЙОРК ВІДЗНАЧИВ 45-ЛІТТЯ СВОГО ІСНУВАННЯ

45-ліття існування 21-го Відділу, це небуденна подія, тому всі членки старанно підготовлялися і врочисто провели ці святкування в дні 26-го жовтня 1975 р. Місцевий парох о. Юрій Бінковський відправив в церкві Св. Духа в Брукліні Службу Божу в наміренні членок Відділу і папахиду за померлих його членів. Ювілейний бенкет відбувся в шкільній аудиторії школи пр парохії Св. Духа.

Програму святкування започаткувала голова ювілейного Комітету Зиновія Колодій, а о. Ю. Бінковський провів молитву. Голова Відділу Марія Михайлів виголосила привітальне слово. Повстанням і мовчанкою вшановано тих союзників, які відійшли, а присутнім членкам відспівано многоліття. Програмою проводила Ярослава Зарицька. Почесна голова Окружної Управи Нью-Йорк Іванна Бенцаль виголосила промову. Прикрашено квітами всіх присутніх голів 21-го Відділу, а саме: А. Слободян, М. Заулю, В. Куку, М. Стефанишин, З. Колодій і М. Михайлів. Зворушливою точкою було вручення відзнак СУА 14-ом піонеркам 21-го Відділу, яке перевели — почесна голова Окружної Управи Іванна Бенцаль і голова 21-го Відділу Марія Михайлів. Відзначеними сеньйорками були: Е. Бурбуляк, К. Врубель, А. Галас, Т. Долгун, К. Лебедь, М. Зазуля, Й. Маллі, Е. Малько, Т. Мудрик-Курило, М. Пашковська, С. Панчишин. Неприсутнім членкам — Р. Андрушко, А. Косців, М. Масник, А. Палашук відзначення доручили додому голова М. Михайлів і Я. Зарицька. З. Колодій розповіла історію 21-го Відділу. Під час обіду представлено гостей. В мистецькій програмі письменник і гуморист, Іван Керницький-Ікер, прочитав дві гуморески на сучасні теми.

Молода співачка Ляріса Магун-Гурин виконала по-мистецьки чотири пісні, за що присутні наділили її рясними оплесками. Бас-баритон Лев Рейнарівич виконав три пісні, здобуваючи загальне признание і оплески. При фортепіані був піяніст Тарас Левицький. Письмові привітти прислали Окружна Управа СУА в Нью-Йорку, 35-ий Відділ, 1-ий Відділ, 72-ий Відділ і "Самопоміч" в Нью-Йорку. Особисто вітала від Окружної Управи Л. Артимішин, а делегаткою від Окружної Управи була Л. Магун. Усні привіт склали: К. Пелешок, почесна членка СУА, проф. С. Стечик від Шкільної Ради при УККА в Нью-Йорку, Л. Рейнарівич від церковного хору в Брукліні, Й. Врубель від Українського Дому в Брукліні Б. Корась від УККА в Брукліні К. Наум від ОЖОЧСУ в Асторії, О. Гентіш від 82-го Відділу СУА, О. Щур від 64-го Відділу СУА, Бурбуляк від "Провидіння" в Брукліні, С. Кравчук голова Вервиці при церкві Св. Духа в Брукліні. Отець Ю. Бінковський відмовив кінцеву молитву, а Ляріса Магун-Гурин закінчила це дороге усім святкування виконанням гимну СУА. З нагоди 45-ліття 21-ий Відділ видав ювілейну книжку, яку одержали всі присутні.

Лідія Магун
пресова референтка Окружної Управи

35-ий ВІДДІЛ СУА, ОЗОН ПАРК, Н. Й.

(за перше півріччя 1976 р.)

Відділ відбув одне засідання управи і троє ширших сходин.

2-го лютого була відправлена Служба Божя і папахиди за бл. п. Олену Лотоцьку.

29-го лютого відбулася академія в честь Патріарха, їх Блаженства Йосифа Кардинала Сліпого. Відділ взяв у

ній активну участь і підготував перекуску.

У річному з'їзді Округи Нью-Йорк 29-го лютого участь взяли дві делегатки Відділу — А. Опарик і П. Юркевич.

7-го березня відбувся чайний вечір в аудиторії церкви св. Покрова. Імпреза дала чистий дохід в сумі 67.59 дол.

На концерт Юліяни Осінчук, який вона дала на цілі Музею СУА, Відділ розпродав кілька квитків і зібрав на листу 170.00 дол. Членки Відділу А. Опарик і П. Юркевич допомагали під час прийняття, що відбулося після концерту в домівці СУА.

16-го травня Відділ влаштував свячене, яке відкрила вступним словом П. Юркевич. У програмі імпрези П. Сирота читала про наше традиційне свячене, хор відспівав кілька пісень, двоє дітей з місцевої світлички танцювали "Метелика", а дві дівчинки-бандуристки відспівали кілька пісень під звуки бандури.

22-го травня голова Відділу Пелагія Юркевич була присутня на відкритті Дому СУА-УККА і допомагала під час прийняття, що відбулося з тієї нагоди.

13-го червня делегатка Відділу Анна Кокольська репрезентувала Відділ на конференції організаційних референток Відділів нью-йоркської Округи.

Відділ вислав чотири пакети до Бразилії. Представниці Відділу віддали дві хворі старші членки.

У зв'язку з акцією оборони Церкви і релігії Відділ вислав чотири поштівки і зібрав підписи на листу.

Відділ купив і посвятив новий національний прапор.

Відділ зазнав болючої втрати, бо 4-го лютого відійшла в Вічність доглітна його членка Тесі Гінеґа. Членки подбали про вінок, жертвували на Службу Божу і взяли участь у похоронах.

Пелагія Юркевич
голова

64-ий ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-ЙОКР, Н. Й.

(Звітний час від 15 вересня 75 р. до 15 серпня 76 р.)

Праця Відділу зосереджувалася в осінньому сезоні над приготуванням святкувань 50-ліття СУА в ньюйоркській Окрузі, які почалися 4 жовтня та закінчилися Вишиваними Вечерницями 11 жовтня 75 р. Членки Відділу приймали участь у панелі (Поля Книш), влаштуванні виставки Округи (Оксана Рак), та переведенні Вишива-

них Вечерниць (Оксана Щурова і Ірена Волосенко).

В рамках культурно-освітньої референтури, яку в 75 р. очолювала Христя Навроцька а в біжучому році Люба Артимішин, відбувалися кожного місяця імпрези для членства, або ширшого громадянства. Важливіші з них це: 19 Малярська Жіноча Виставка, якою зайнялася Марія Ржепечька. З нагоди Року Жінки Уляна Любович відчитала на відкритті виставки, яке відбулося 9 листопада 75 р. реферат про Марію Башкірцеву, а на закритті виставки Ірена Фешишин виголосила доповідь на тему: "Обновлення традицій в мистецтві". І лютого 76 р. влаштовано "Просфору" з програмою: Л. Артимішин відчитала реферат про колядки, Д. Костів рецитувала орації з 19 століття, а Лавруня Туркевич виконала на бандурі, кілька старинних шедрівок. На початку березня відбувся Шевченківський вечір з рефератом Д. Костів про Шевченка-малюра ілюстрований прозірками. 28 березня відкрито в Літературно-Мистецькому Клубі самостійну виставку картин Марти Навроцької-Гідей. Слово про молоду малярку виголосила голова О. Щурова. На початку травня відбулося "Свячене" для членства Відділу програмою. Л. Артимішин читала довідку про печеня пасок і іншого великоднього печива, а Х. Навроцька, уривки з творів Олеса Бердника про українську жінку і матір.

Організаційні референтки М. Конашевич і Л. Раковська вдержували контакт з членками та рішили повести кампанію для приєднання нових членок. М. Конашевич перевела успішний продаж цеглин на Музей США на суму понад дві тисячі дол.

Виховні референтки Д. Костів і Б. Ковалів влаштували дев'яту дитячу виставку в жовтні 75 р. та зорганізували курс вишивки і крою, який тривав цілий рік під проводом Ірени Кметик. На закінчення курсу учасниці влаштували виставку своїх робіт на ширших сходах Відділу. Голова О. Щурова подякувала І. Кметик за успішне переведення курсу, учасницям за послідовність у праці, а Б. Ковалів за цілорічну опіку.

Референтка суспільної опіки Володимира Івануса зорганізувала збірку під церквою 9 травня 76 р., провадила кореспонденцію головно зі старшими самітніми жінками і вислала пачки з одягом і книжками до Бразилії й Європи.

В грудні 75 р. імпрезові референтки Ірена Комар і Зоня Салдан приготували односторонній різдвяний базар, а в квітні 76 р. заходами І. Комар відбувся великодній базар. Оба пройшли з гарним успіхом та послали фінанси Відділу.

В засяг праці мистецької референтки Марії Савчак входили покази Історичної Ноші Українки, які переведено в 75 р. в таких містах: Пасейку, Н. Дж. і Честері, Па. Цього року відбулися покази в Джерзі Ситі, Н. Дж., Луїсвілл, Ки., в Рокефелер Сентер і в Історично-природничому Музеї в Нью-Йорку. Переслано теж сім строїв до Філадельфії, які були показані на телебаченні. Всі покази входили в програму святкування 200-ліття Америки і століття українського поселення в США та пройшли з моральним і матеріальним успіхом. М. Савчак і Д. Жарська направили строї, а Л. Артимішин пошила додаткові частини одягів М. Савчак зайнялася виданням різдвяних карток зі зображенням українського вертепу і з О. Щуровою вложила багато праці, щоб успішно перевести цей почин.

Господарські референтки Л. Раковська і М. Карпевич в 75 році а М. Береза і О. Лен в 76 р. приготували перекуски на ширші сходи, а на більш святочні імпрези Відділу й Округи прийняття. Під проводом І. Комар зорганізували продаж страв і печива на "Українському Фестивалі", який відбувся в травні 76 р. на сьомій вулиці в Нью-Йорку.

Згідно з новим статутом касирка П. Книш подавала на кожних сходах управи місячні звітання, а фінансова референтка М. Карпевич виготовляла квартальний фінансовий звіт. Делегаткою до Об'єднаного Комітету Нью-Йорку була Стефа Салдан.

На запрошення Літературно-Мистецького Клубу відбувся з рамени нашого Відділу 21 листопада 75 р. вечір п. н. "Український Вертеп" з доповіддю Люби Волинець із прозірками та поясненнями Слави Герулак. В Клубі влаштовано 19 грудня 75 р. вечір на пошану Митрополита Андрея Шептицького. Участь приймали: О. Щурова, Х. Навроцька і М. Савчак. На авторському вечорі Оксани Рудакевич Х. Навроцька виголосила слово про авторку й відчитала з її збірки вірш, присвячений Олені Лотоцькій, почесній голові США.

10 грудня 75 р. відкрито у Світовому Торговельному Центрі

ПОВІДОМЛЕННЯ

Подаємо до відома, що маємо до розпродажу різдвяні картки, які зображують український вертеп, як теж випозичаємо за винагородою прозірки з вертепу і історичного одягу українки.

З нагоди відкриття Дому США в Нью-Йорку 64 Відділ жертвує 400 різдвяних карток на суму 100 дол. для крамнички при Українському Музеї.

виставку п. н. "Чарівний Світ Ляльок". На центральному станку пишались ляльки з нашого Різдяного Вертепу, які своєю оригінальністю звертали на себе особливу увагу. За успіх цієї виставки належить признання М. Савчак і О. Щуровій.

Калина Чічка-Андрієнко подбала, щоб престижеві радіо-станції включили у свій репертуар українську музику. За її старанням станція WQXR передала перший акт з опери Григорія Майбороди "Тарас Шевченко", а в серпні на цій самій станції можна було насолоджуватися голосом співачки Марії Байко, яка виконала арію з "Лісової Пісні" і кілька народних пісень.

О. Щурова подавала на ширших сходах звіт з проробленої праці і плани на майбутнє, щоб усі членки були поінформовані про діяльність Відділу та були в контакті з управою.

Марія Даниш
пресова референтка

71-ий ВІДДІЛ США, ДЖЕРЗІ СІТІ, НЬЮ-ДЖЕРЗІ

(від травня 1975 до червня 1976 року)

Відділ начисляє 43 членки. Є членом УККА, до управи якого входять — Клавдія Салок і Євгенія Рубач-Єнсен. Вирівняно всі зобов'язання до Централі; вислано 11 одягових пачок до Бразилії, розпродано цеглини на Музей США на суму 900 дол. На день зборів сальдо в касі виносило 705.48 дол. 18-го травня 1975 р. відбулися ширші сходи з присвятою матері. Реферат про Княгиню Ольгу і молитву до св. Ольги відчитала Галина Гаврилук. Про культ матері у Шевченка "Щирий привіт матері" Венке і "Мати". О. Бабія читала культурно-освітня референтка Ніна Ковбаснюк. Для розваги присутніх матерей Е. Єнсен читала гуморески. В червні членки Відділу взяли участь у фестивалі в Гарден Стейт Арт Сентер". В "День Батька" переведено збірку біля церкви на суспільну опіку. На передкаційних сходах Е. Єнсен відчитала "Призабуті постаті давнини, Малашка дружина гетьмана Петрика" а Н. Ковбаснюк відчитала "Маруся Виснівська королева Сіаму". 14-го вересня Н. Ковбаснюк зачитала статтю про Наталю Кобринську "Велика громадянка". 21-го вересня Відділ взяв участь у маніфестації в Нью-Йорку для відзначення 200-ліття незалежності Америки і 100-ліття українського поселення в цій країні. Прапороносцем США була наша членка Стефанія Штомпіль. 28-го вересня заходом Відділу відбулося в нашій громаді "Свято Жінки" для відзначення 50-ліття ювілею США. 5-го жовтня голова і дві членки взяли

участь у відзначенні 50-ліття СУА й у виставці діяльності Відділів Нью-Йорку. 19-го жовтня на ширших сходинах Н. Ковбаснюк прочитала статтю про "Віру Бабенко". 8-го листопада відбулася традиційна осіння забава. 16-го листопада Н. Ковбаснюк прочитала статтю Софії Парфанович "Життєвий шлях Олени Кисілевської". Референтки суспільної опіки Шеремета і А. Гайдук вислали речі до Бразилії. Відділ допомагає бабусі, має дві стипендії в Бразилії, одну спонзоруює Відділ, а другу членка Відділу. Першою імпрезою в 1976 році 25-го січня був виступ хору Відділу під диригентурою інж. Дмитра Олійника на святі Державності. 1-го лютого відбулися загальні збори Відділу, на яких обрано головою Галину Білик. На збори прибула голова Окружної Управи М. Томоруг. 15-го лютого на ширших сходинах Н. Ковбаснюк прочитала статтю Я. Гайваса "Три гріхи головні". Відділ взяв участь у з'їзді загальних зборів Окружної Управи в Нью-Йорку. 14-го березня хор Відділу брав участь у святі для вшанування пам'яті Т. Шевченка. 3-го і 4-го квітня відбувся фестиваль "Джерзі Ситі", в якому Відділ взяв участь і був співорганізатором. На фестивалі заплановано традиційні надбання нашого народу. 11-го квітня відбувся передвеликодній базар. 8-го травня ширші сходини були присвячені "Дневі Матері". 13-го червня Відділ брав участь в фестивалі етнічних груп, який відбувся в Линкон Парку. 20-го червня відбулися сходини для мами і для тата. Н. Ковбаснюк відчитала М. Ситника "Батько" і статтю Ю. Мовчана "Роксолана, жінка Сулеймана II". Намічено делегатку на конгрес УККА. У "День Союзянки" їдемо на Союзівку. Прихід з імпрез був 811.64 дол., розхід 100.44 дол.

Клавдія Салюк
пресова референтка

82-ий ВІДДІЛ СУА, БРОНКС, НЬЮ-ЙОРК.

(Вересень 1975 — червень 1976.)

82-ий Відділ має 45 членок і в передплатуванні "Нашого Життя" займає перше місце.

У звіттовому часі відбулося 6 засідань управи та 7 ширших сходин, які звичайно проходили з різномірною програмою. Крім того відбулися 4 імпрези на ширшому форумі, а саме:

а) 18-го жовтня 1975 "Вечір Молодих Талантів",

б) 14-го грудня 1975 виставка української народної вишивки (збірка М. Стахів) під назвою "Україна у вишивці", яка втішалась великим успіхом.

в) 21-го березня 1976 Шевченківський концерт для української гро-

мади при церкві св. Покрова на Бронксі.

г) 8-го травня 1976 Свято Матері з програмою і прийняттям.

Праця 82-го Відділу проходила також у таких ділянках:

1. В дні 27-28-го вересня 1975 організовано заходом господарської референтки Мирослави Савчак "Курс печення, варення і декорування тортів" під проводом Ірини Кашубинської.

2. Другий рік підряд організовано курс сальонових танків під проводом Роми Богачевської, який і цього року пройшов дуже успішно (40 учнів). Курс закінчено вечіркою 22-го травня в присутності батьків. До успіху курсу причинилася своєю працею М. Савчак.

3. В дні 4-го квітня 1976 — продаж великоднього печива.

4. Продовжується праця з гуртком "Молодих Талантів", який заснувала І. Клим, а опіку і провід над ним перебрала редактор У. Любович. Цьому гурткові присвячено у "Н. Ж." окрему сторінку.

5. Дня 22-го травня 1976 Відділ приготував полуденок для учасниць з'їзду голів Окружних Управ СУА.

6. З нагоди 200-ліття Америки і 100-ліття українського поселення і. Клим подбала про "весільний коровай" на виставку етнічних груп у Рокефеллер Центр в Нью-Йорку.

7. 22-го серпня 1976 наші членки взяли участь в імпрезі "День Союзянки" на Союзівці і причинилися до програми гуморескою О. Гентіш.

Заходами суспільної опіки Відділу:

а) вислано 18 пачок з одягом до Бразилії і Європі;

б) придбано двох спонзорів для Бразилії по 200 і 150 дол. для стипендістів;

в) вислано телеграму до Женеві в обороні політичних в'язнів.

У звіттовому часі придбано 2 нові членки.

Касові обороти від січня до червня 1976 виносили 975.60 дол.

За жертвенну і віддану працю для організації Відділ одержав від Головної Управи СУА третє відзначення.

Ірина Крамарчук
пресова референтка

83 ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-ЙОРК,

(За час від вересня 1975 до серпня 1976 включно).

До загальних зборів 16 грудня 1975 головою була Марта Данилюк. Відділ начислює 54 членки. Річний

грошовий оборот близько 2.000 дол. Виповнив усі зобов'язання до Централі і Окружної Управи. Членки закупили і допомагають розпродувати цеглини на Музей СУА. Від років спонзоруює студентку Тереню Дорош у Бразилії. Оплатив перебування в таборі для одного члена Пласту і СУМ-у. Із надвижки на конті "Світлички" уділив 200 дол. стипендії на покриття половини оплати для незаможного студента Академії св. Юра. "Наше Життя" передплатує 48 членок, Відділ оплачує дві дарункові передплати, а одну членка Ольга Пастернак. Активно співпрацює з Комітетом Об'єднаних Організацій міста Нью-Йорку. У хронологічному порядку праця у Відділі виглядає у цьому році так:

Вересень 75. Проголошення записів до "Світлички" і початок суботнішніх зайнять. Учителка Євгенія Вацик, членка 1 Відділу, помагає їй доня нашої членки Марта Лопатинська. Опікункою від Відділу є Наталка Дума.

Жовтень 75. Активна участь і допомога у переведенні святкування 50-річчя СУА Округи Нью-Йорк, а саме: підготовка і ведення панелю на виховні теми, виставка Лялькового Театру, у формі показу ляльок-артистів, декорації і монтажу знімок з поодиноких казок, графічна аналіза фінансів Округи, "Вишивані Вечерниці". Ширші сходини: доповідь редактор Уляна Любович "Спомин про Український Музичний Інститут ім. М. Лисенка у Львові". Щорічна "Гарбузова Вечірка".

Листопад 75. Ширші сходини: доповідь культурно-освітньої референтки Централі Люби Волинець "Українська жінка на міжнародному форумі в минулому", щорічний "Ярмарок".

Грудень 75. Загальні збори вибрали Ірину Мокрівську головою на 1976 р.

Січень 76. Традиційна "Ялинка" для найменших дітей. Сценка пера членки Катрі Червоняк "Зимова пригода", постановка Ірина Стецьків-Бехтольд, хореографія Дарія Генза. Сценку повторено на "Просфорі" хору Думка.

Лютий 76. Членку Ірину Куровицьку обрано на другу заступницю голови Об'єданого Комітету Організацій міста Нью-Йорку. З'їзд Окружної Управи вибрав вдруге членку Марію Томоруг головою, а чотири членки увійшли до Окружної Управи.

Лютий 76. Ляльковий Театр під проводом Олі Гаєцької поставив сценку "Білосніжка" на імпрезі, влаштованій заходами 18 Відділу СУА в Пасейку, Н. Дж.

Березень 76. Ширші сходини: доповідь з прозірками — др. Олег Сохан "Вплив курення на здоров'я людини".

Квітень 76. Ляльковий Театр — казки "Великодня пригода" і "Рожева ляля" під час весняної дитячої забави. Підготувала О. Гаєцька і Н. Дума. Покази писання писанок і гри на бандурі у Доннел Бібліотеці і Ворлд Трейд Центр підготувала І. Куровицька. Участь брали: писання писанок-членка Надя Кулинич і студентки Леся Дума, Оксана Куровицька, Уля Леськів, Тамара Марчук, Ксеня Мокривська, Христя і Адріана Роговські, і гра на бандурі — Оксана Куровицька, Дарця Лещук і два брати Лихолай.

Травень 76. Участь дітей "Світлички" з програмою на Святі Матері 1 Відділу СУА. У шкільному році 1975/76 "Світличку" відвідувало 24 дітей. Активна участь у вуличному "ярмарку", влаштованому з нагоди святкування 200-річчя Америки. Ширші сходи: доповідь з прозірками др. Мирослав Драган і др. Любомир Ворох: "Розпізнання та найновіше лікування пістряка грудей". Заходами І. Куровицької і за допомогою 64 і 82 Відділів українські експонати були приміщені на Виставці Етнічної Спадщини у Рокефелер Центр Молл.

Червень 76. Виступ Лялькового Театру під проводом О. Гаєцької на 3-му Українському Фестивалі у Гарден Стейт Центр, Гольмден, Н. Дж.

Ширші сходи: висвітлення нагородженого на міжнародному фестивалі фільму "Писанка", режисер Славко Новицький. Виставка і покази виконання предметів особистих замилювань ("гоббі") гостей і членок Відділу: в'язання зі шнурків "макrame" та його прикладення для одягу, керамічне намисто, ковтки тощо у трипільському стилі, плетіння і гачкування з волічки, малювання свічок українськими взорами, сушення запашних квітів "природні пахощі".

Липень 76 — передишка і відпочинок.

Серпень 76. "День Союзанки" на "Союзівці". Співведуча мистецькою програмою наша членка Надя Савчук і численна участь членок Відділу. Проголошення в пресі записів до "Світлички" на 1976/77 рік.

Марта Л. Ярош
пресова референтка

89-ий ВІДДІЛ СУА, КЕРГОНКСОН, Н.Я.

**від вересня 1975 р. до 30 червня 1976 р.
зміна до стор. 3**

Завдяки жертвенності деяких наших членок референтка суспільної опіки перевела в діло свій задум влаштування вакацій для старших осіб з великих міст. Вони були дуже вдоволені кількатижневим безкоштовним відпочинком серед природи.

Почесна членка 89 Відділу СУА Наталія Ходновська при вишиванні обрусса.

Honorary Member of 89th Branch Natalia Chodnowska

Наша почесна членка Наталя Ходновська невпинно працювала, приготівляючи вишивки на вигрші під час наших доходових імпрез.

Зібрано серед жіноцтва підписи на петиціях в обороні жінок політв'язнів. Розвинено успішну акцію продажу цеглин на Музей СУА і приєднання нових членок до Відділу з-поміж новопоселенців у нашій околиці. По закінченні вакацій почалися приготування до нового шкільного року в суботній Школі Українознавства, якою ми опікуємося. В листопаді ми влаштували традиційний День Подяки, на якому скромно відзначено десятиріччя нашого Відділу.

Культурно-освітня референтка приготівляла на наші місячні сходи відповідні реферати, щоб у Році Жінки відзначити визначні жіночі постаті на полі мистецтва, літератури й політики, присвячуючи найбільше уваги жінкам політв'язням.

Номінаційна комісія почала свою працю над підбиранням кандидаток до нової управи.

В грудні Відділ доложив усіх старань, щоб свят-Миколаївська гостина, яку рік-річно підготівляють учні Школи Українознавства під проводом учителів, випала якнайкраще.

Чотири членки Відділу взяли участь у похоронах нашої незабутньої голови — основниці Олени Лотоцької.

Відділ започаткував свою працю в

1976 р. сходами, на яких вшановано пам'ять пок. Олени Лотоцької, основниці, довголітньої голови і почесної голови СУА.

Від січня до червня включно відбулося 2 засідання управи і 6 ширших сходи, на яких виголошено реферати: "Жінки в творах Шевченка", в пошану матерям і про Івана Франка і його погляд на професійну працю жінки. З року на рік Відділ уряджує традиційні імпрези, з програмою і стравами, що є показом кулінарної штуки, за що належить признання господарським референткам. На кожній імпрезі переводиться вигрші, на які Наталія Ходновська, почесна членка Відділу все дарує вишивані речі як сервети, подушки і стилеві ляльки, чим починається до матеріального успіху імпрези і пропаганди нашої вишивки. Наталія Ходновська вишила прекрасний обрус, який 89-ий Відділ передав до новозбудованої церкви.

У звітвому році улаштовано просфору з традиційними стравами, запусну забаву, продаж квітів на День Матері і дводенний великодній базар, що його відвідав репортер газети "Рекорд" і помістив знімок тих, що ним займалися. Про цей базар місцеве радіо подало оголошення.

Представниці Відділу брали участь у проголошенні Українського Дня в Олбані з нагоди роковин незалежності і соборности України. З нагоди 200-ліття США і 100-ліття українського поселення влаштовано велику мистецьку виставку в банку в Елленвіл. Відділ взяв участь в міжнародному фестивалі в "Дачес Комюніті Каледж", де гарно уладжений великодній стіл і показ писання писанок притягав багато глядачів. Танцювальна група школи українознавства була найкращою точкою програми.

При Відділі нема світлички через брак дітей у цьому віці, але Відділ опікується школою українознавства, в якій вчиться приблизно 35 дітей. Школа приготівляла Шевченківський концерт, День Матері, і святочне закінчення шкільного року. Відділ дальше має дві стипендії в Бразилії, одну оплачують п-во Е. і М. Гнатові, а другу Д. Хухра і О. Черник.

Референтура суспільної опіки допомагає потребуючим. Управа і членки під головуванням Софії Барусевич працюють у дружній атмосфері. Цього року впроваджено по сходах відзначування іменин і ювілеїв, що побільшило фреквенцію і єднає та заприятлює членок, число яких зросло до 41.

Ольга Салук
пресова референтка

Лідія Яців
секретарка

103-ий ВІДДІЛ СУА ім. О. ТЕЛІГИ, ГЕМПСТЕД, Н.Й.

Від жовтня, 1975. до липня, 1976.

Головою Відділу є Іванна Солтис. Відділ відбував щомісяця ширші сходи членства, а засідання управи вразі потреби. На ширших сходах влаштовано доповіді на різні теми та полагоджувано справи, що їх доручували Централі й Окружна Управа. В грудні 1975 Відділ влаштував Андріївський вечір з обрядовими ворожбами і забавами. Пояснення звичаїв Андріївського вечора подала Христя Подольок, а молодь, що чисельно прийшла на цей вечір, виводила гри й забави. Молоді студентки: О. Дацків, Л. Солтис, М. Шпачинська, Д. Робіліярд забавляли гостей співом українських пісень при гітарах.

В січні 1976. відбулися ширші сходи, присвячені пам'яті пок. Олени Лотоцької з короткою посмертною згадкою, яку прочитали Іванна Солтис і О. Курчак. У сороковий день смерті покійної була відслужена за неї Служба Божя. Відмічено теж короткою згадкою смерть св. п. Ірини Павликовської.

Влаштовано три виставки українського народного мистецтва в публічних бібліотеках нашого терену. Їх влаштувала культурно-освітня референтка Зиновія Зарицька. Крім того в одній бібліотеці влаштовано показ писання українських писанок, що його перевели Л. Солтис і А. Погорецька. Старанням референтки суспільної опіки Відділ вислав три пакки з одягом до Бразилії. Висилкою зайнялася Люба Кобрин. Старанням господарської референтки при допомозі членства влаштовано різдвяний і великодній базари, продажі печива й варива.

Відділ виповнив свої фінансові зобов'язання до Централі і Окружної Управи, вислав даток на Запасний Фонд "Нашого Життя", розпродував цеглини на розбудову Музею СУА.

Великим досягненням Відділу було уфундування стипендії в сумі \$ 200 до Бразилії.

Відділ був репрезентований на ювілейній імпрезі місцевої клітини ООЧСУ. З нагоди зустрічі сенатора Дж. Баклі з українською громадою в Гемпстеді в травні 1976 Відділ влаштував виставку народного мистецтва, получену з виставкою образів. Івана Кучмака на історичні й побутові теми з українського життя. Виставку, на якій вирізнявся український традиційний Великодній стіл, приготований З. Зарицькою та велика колекція вишивок Євгенії Кульпаки, подивляв сенатор Баклі та всі, що були з ним.

Андріївський вечір 103 Відд. (Гемпстед, Н. Й.) "Кусання паланці", яку спекла Степанія Маланчук.

Celebration of St. Andrew's Eve with Branch 103

В рамках святкування 200-ліття незалежності Америки в Гіксвілі Відділ з рамени місцевої клітини УККА взяв участь у міжнародному фестивалі в тому місті. Відділ запропонував українську громаду влаштуванням виставки народного мистецтва та продажем українського печива й варива. Український станок був великою атракцією на цій імпрезі і виграв перше місце.

Відділ є членом місцевої клітини УККА і тісно співпрацює з ним та з усіма організаціями, що входять в систему УККА.

Останні Загальні збори Відділу відбулися 3-го лютого 1976.

Ольга Курчак
пресова референтка

104-ий ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-ЙОРК, Н.Й.

Звітний час: від жовтня 1975 до серпня 1976, під час головування Оксани Байко.

25-26-го жовтня відбувся з'їзд голів Окружної Управи і членки 104-го Відділу приготували снідання для учасників.

8-го листопада відбулася забава в Українському Народному Домі в Нью-Йорку. Грала оркестра "Червона Рута" із Сиракюз.

16-го листопада Відділ прибув на сходи всіх молодечих відділів СУА, які відбулися в Нью-Йорку.

У грудні 1975 р. Відділ збирав уживану одягу на посилку до Бразилії. Членки зібрали різні українські газети і журнали щоб післати їх українцям в Бразилії.

13-го грудня 1975 р. Відділ відбув Андріївський Вечір в домівці СУА.

18-го січня 1976 р. Відділ запросив на сходи адвоката Юрія Волошина, який говорив про свою роботу при Українським Інформативним Центрі. Головна ціль цього Центру заохотити наших громадян взяти більшу участь в українських справах, між ними в політичних.

8-го лютого 1976 на сходи прибула Ольга Ставнича, заступниця голови СУА. Вона говорила про діяльність 104-го Відділу.

6-го березня 1976 відбулася традиційна запусна забава. Прибуло коло 400 гостей. Грала оркестра "Темпо". Подарунки на виграш подарували Відділові українські крамниці "Арка", "Сурма" і Шонк-Русич.

28-го березня 1976 Відділ запросив на сходи Адріану Голм від Міжнародної Амнестії, яка інформувала присутніх про роботу Амнестії в користь політичних в'язнів у Советському Союзі. Дж. Голм робить зокрема заходи в справі Валентина Мороза. Вона також мала нагоду стрінутися з Леонідом Плющем після його визволення і поділилася з членками своїми думками про нього. Членки мали багато запитань до Дж. Голм. Відбулася жвава дискусія.

У Великодню Суботу Відділ приготував для старенької бабусі великодній кошичок з посвяченими великодніми стравами.

15-го травня 1976 відбулася забава в Українському Народному Домі. Ця забава була офіційною частиною імпрезі, які відбувалися від 14-16 травня в Нью-Йорку в пошану 200-ліття американської незалежності. На забаву прибуло багато гостей із фестивалю, що відбувався біля церкви

св. Юра. Грала молода оркестра "Водограй". Прихід з забави в сумі 1 000.00 доларів призначено на музей СУА.

22-23-го травня 1976 Відділ приготував снідання для голів Окружної Управи під час їх сходин.

Відділ сповнив свій фінансовий обов'язок перед Централєю, вплачуючи 458.00 дол. Відділ жертвував на нову церкву св. Юра 200.00 дол. і розпродав цеглини в сумі 350.00 дол. Відділ жертвував на різні цілі, між ними на школу і академію св. Юра, на школу св. Духа, на хор "Думка" і на інші українські цілі.

Оксана Куйбіда
Пресова референтка

105-Й ВІДДІЛ СУА, НЬЮ-ЙОРК (СТАТЕН АЙЛЕНД),

від січня до червня 1976 року

Відділ відбував сходини раз на місяць. На сходинах обговорюються актуальні справи Відділу, листи, вказівки від Окружної Управи тощо. Кожного місяця маємо в програмі сходин реферат, чи доповідь.

У січні В. Лівінська розповіла про "Українські різдвяні й новорічні і зв'язані зі щедрим вечером звичаї". Членки брали активну участь в гутірці

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК

під ялинку, з нагоди іменин, уродин та інших

передплата "НАШОГО ЖИТТЯ"

Замовлення проситься слати враз із передплатою на адресу адміністрації "Нашого Життя", подаючи докладну адресу в англ. мові, та місяць від якого почати висилку журналу.

додаючи ще дещо про звичаї різних частин України.

Лютий: відсвятковано роковини Л. Українки рефератом про життя і творчість письменниці. Відчитано декілька її поезій. Програму підготувала і виконала В. Лівінська.

Березень: відсвяткували роковини Т. Шевченка. В. Лівінська розказала про життя поета і продеклямувала поему "Наймичка".

Квітень: влаштовано імпрезу "Великодний стіл". Стіл був накритий великодньою скатертю і заставлений традиційними великодніми стравами і печивом. Відділ запросив на цю вечірку "Клуб Матерей" (Мадерс Клуб), який існує при українській католицькій церкві на Статен Айленд. Це здебільшого матері дітей третього чи четвертого покоління, майже всі лише англійськомовні. Цей "Клуб Матерей" зв'язаний з дитячим садочком, який

веде Р. Рейні а наш Відділ спонзорує. На відкритті цього вечора М. Левицька розказала про великодні звичаї на Гуцульщині, а Р. Рейні перекладала її розповідь на англійську мову.

В квітні дитячий садочок брав участь у з'їзді світличок в Нью-Йорку, приготувавши невелику програму за допомогою Р. Рейні й В. Лівінської.

Травень: вшанування смерті С. Петлюри. М. Левицька прочитала реферат про життя і діяльність С. Петлюри, а В. Лівінська продеклямувала декілька віршів, присвячених пам'яті Головного Отамана.

У травні Р. Рейні, голова нашого Відділу брала участь у відкритті будинку СУА.

Червень: відбулися сходини без особливої програми.

Г. Майстренко
секретарка

СПОНЗОРИ І СТИПЕНДИСТИ З БРАЗИЛІЇ

Містимо знімки спонзорів і стипендістів.

Максим Грибик і його стипендіст д-р Лавро Богдан Кучинський

Продовження в наступних числах НЖ

ПОДУМАЙТЕ — ВІДГАДАЙТЕ

ЧИ ЗНАЄТЕ СТОЛИЦІ ЦИХ КРАЇН?

Ми звикли дивуватися і нарікати, коли чужинці не знають, де лежить Україна, коли не знають, що столиця України — Київ. Але — будьмо щирі зі собою — чи ми знаємо про інші чужі країни та їх столиці? Наша загадка поділена на три групи: I. радянські республіки, II. інші європейські країни, III. країни, що стали незалежними після другої світової війни. За кожну правильну відповідь порахуйте собі в групах I і II по 10 точок, в групі III по 20 точок. Якщо знаєте давніші назви країн у групі III, порахуйте собі ще додатково 10 точок за кожну правильну відповідь. Найвище число точок, що їх можна здобути — 250. Розв'язка в наступному числі.

I.	II.	III.
1. Білорусь	6. Норвегія	11. Заїр
2. Литва	7. Туреччина	12. Замбія
3. Латвія	8. Ірландія	13. Індонезія
4. Естонія	9. Фінляндія	14. Танзанія
5. Грузія	10. Швеція	15. Срі Лянка

Розв'язка в наступному числі

**К. ПЕРЕЛІСНА
ПУШОК І ДРУЖОК**

Текла собі річка-невеличка. Через річку була кладочка. На одному березі річечки стояв біленький будиночок, а на другому — жовтенький. У біленькому жили дві сестрички, Оля й Марійка, а в жовтенькому — два братіки, Воля й Андрійко.

Діти одне до одного гратися ходили й ніколи не сварились, аж поки Оля не принесла із школи смугастого котика, а Волін тато привіз своїм хлопчикам руденького песика. Песика назвали Дружком, а котика — Пушком.

Котик був маленький і боявся через річку ходити. Тільки стане було на кладочку зразу спинку вигинає й шипить: "шя-яв!". А Воля й Андрійко тоді кричать:

— Це тигр! Чуєте, як він ричить! Страшно!

І почали хлопчики у мисливців гратися. Візьмуть

свої рушниці й підкрадаються до котика, ще й Дружка на нього нацьковують:

— Дружок, візьми! Тигр! Тигр!

Пушок не знав, що він страшним тигром став, злякається було того крику й тікає до свого садка. А Дружок — за ним, щоб погратися. Пушок здереться швиденько на свій парканчик, сяде й сичить: "Шмя-яв!"

Прибіжать, було, Оля з Марійкою, заберуть Пушка, проженуть Дружка, а хлопцям скажуть:

— Ви жорстокі! Не ганяйте нашого котика!

А хлопчики сміються:

— Та хіба ж це котик? Це тигр!

Так і розбилась у дітей дружба через те полювання. Не ходили вже вони одне до одного гратися, а все за Пушком стежили. Дівчатка

КИЦІ-СЕСТРИЦІ

Відгадайте таємницю:
де бували наші киці?

Ці сестриці пишнхвости
до сусід ходили в гості.

Спершу грались на травіці,
а тоді пішли в світлицю,

посідали білолапі
біля пані на канапі,

і сусідка, пані Алла
їх із хати не прогнала,
а дала смачної каші,
бо ласкаві киці наші.

Г. Чорнобицька

Рис.
Я. Козак

дивилися, щоб котик до річки не бігав, а хлопчики котика в траві підстерігали.

Та хоч як дівчатка за котиком гляділи, він раз-у-раз до річки бігав подивитися, як жабки від нього у воду стрибають. І от одного разу, тільки він почав жабок ганяти, як де візьмись Дружок: "гав! гав!"

Крутнувся Пушок додому тікати, а Дружок перед ним стрибає, не пускає до паркану. Нявкнув котик з досади, повернувся й помчав через кладочку на той бік річки. Уже й не дивиться, що під ним вода. А Дружок за ним! От-от ухопить!

Пушок уже до кінця кладочки добіг, хотів на берег стрибати, а тут із трави Воля й Андрійко: "Тигр! Тигр! Ба-бах!"

З переляку Пушок метнувся убік і... бульк! у воду. Дружок з розгону на Андрійка налетів, збив його з ніг і разом з ним у річку покотився. Воля Кинув рушницю, сорочку з себе й стриб! — у річку братика рятувати.

А кладочка аж двигтить — біжать уже Оля й Марійка свого котика обороняти. А на березі ні котика, ні Дружка, ні хлопців! Що ж таке? Коли дивляться — вилазить із річки Воля, і тягне за собою Андрійка. І обидна такі мокрі та брудні! Дружок із води на берег лізе, а в зубах у нього... Пушок!

Дівчатка так і кинулись:

— Ой! Задавив нашого котика!

А Дружок поклав котика на траву, лизнув його просто в губи й почав від води обтрушуватися. Нагнулась Оля до котика, а він ледве ротика розкрив: "Ме-є-єв!"

Тут Воля підбіг, свою сорочку в руки Олі сунув:

— Загорни, щоб не простудився...

Вхопила Оля Пушка на руки, у Воліну сорочку загорнула й побігла додому. Побіг за нею Дружок, та Марійка одігнала його. Дома Оля й Марійка Пушка обтерли, обсушили, зігріли й почали теплим молочком напувати. А він напився молочка, умився трохи й шурх! — з хати в садок! Дівчатка туди-сюди — нема Пушка, вибігли в садок та й стали: сидить Пушок на парканчику, умивається та на Дружка сичить, а тікати не тікає. А Дружок до нього зіп'явся й тільки хвостом своїм матляє.

Дивляться дівчатка, а у траві тихенько — тихенько Воля й Андрійко сидять. Винесла Оля Волі його сорочку, а він очі спустив, почервонів та й каже:

— Не сердьтєся на нас... Ми вже знаємо тепер, що так недобре гратися. Погано з Пушка тигра робити...

А Андрійко погладив свою ще мокру голівку й додав:

— Еге! У річці дуже погано! Добре, що Воля плавати уміє. І я навчусь... А Дружок наш молодець!

— Добре, що наша річка таки неглибока, — посміхнулася Оля. — Ну, то вже сварці кінець! Коли вже Пушок з Дружком помирилися, то й нам нема чого гніватися.

Від того часу діти знову один до одного гратися ходили, а Дружок з Пушком такими друзями стали, що всі дивувались, як то пес із котиком грається, навіть жабок для нього на березі річки ганяє.

Замість квітів

В пам'ять бл. п. Бориса Ржепечького чоловіка нашої дорогої членки Марії замість квітів членки 64 Відділу складають цеглини на музей СУА:

Відділ дол. 10.

По дол. 30

Марія і Микола Савицькі, Зіна і Дамян Захарченки.

По дол. 25

Анна Алиськевич, Оксана і Богдан Рак, Евстахія і Стефан Шуган.

По дол. 20

Александра Ямрозик зі сином Романом

По дол. 10

Люба Артимишин, Марія Барагура, Марія Даниш, Марія Карпевич, Поля Книш, Наталія Крупська, Стефанія Крушельницька, Осипа Лень, Ольга Мороз, Христина Навроцька, Анна Никифоряк, Люба Раковська, Іванна Рожанковська, Марія Савчак, Уляна Старосольська, Оксана Щур.

По дол. 5

Марія Береза, Галина Гошовська, Володимира Івануса, Марія Конашевич, Ірина Комар, Надія Литвиненко, Ярослав Салик.

Разом зложили 360.00 дол.

3-поза Відділу зложили:

По дол. 25

Марта Качмарська, Христина Леонард

По дол. 10

Марія Левицька, Марія Лозинська, Евфрозина Рекшинська, Мирослава і Остап Гук — Клівленд, Іванна Савицька, Ольга і Микола Яримович

По дол. 5.

Ірина Шпитко

Разом зібрано 475.00 дол.

Замість квітів на могилу бл. п. **Олени Лотоцької** складає на Запасний Фонд "Нашого Життя" 100.00 дол.

28 Від. СУА в Ірвінґтоні Н. Дж.

Наталія Фляндерс, приятелька СУА, зложила на музей СУА 100 дол. (4 цеглини) в пам'ять помершого дн. 19 серпня 1976 р. батька. Відділ висловлює п. Наталії щире співчуття.

Управа 59 Відділу СУА в Балтімор

Замість квітів на могилу бл. п. **Олекса Сідляка** складає на Музей СУА 50.00 дол. Дорогій родині Сідляк-Поліщук висловлюємо глибоке співчуття.

11 Від. СУА Балтімор, Мд.

Замість квітів на могилу бл. п. **Романа Бачинського** мужа нашої членки Ірени Бачинської складаємо 25.00 дол.

91-ий Від. СУА Бетлегем

Дня 17 серпня 1976 р. в Балтімор відійшов у вічність бл. п. **Олекса Сідляк**, чоловік нашої членки Михайлини і батько б. голови Молодечого Відділу СУА Марійки Сідляк-Поліщук. В пам'ять покійного Відділ складає 5 дол. на пресовий фонд "Нашого Життя". Родині Покійного висловлюємо щире співчуття.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **О. Сідляка** членки зложили на Музей СУА:

По 10 дол.

Анна Поліщук, Дарія Поліщук-Мелех, Надя і Осип Зінкевичі

По 5 дол.

Олена Блавацька, Ліда Лемішка, Дарія Коструб'як, Галина Пісецька, Марія Булавка, Ганна Самутин

Разом 60 дол.

Управа 59 Відділу СУА в Балтімор

Замість квітів на могилу бл. п. **Параскевії Федорчак** Мама нашої членки Дарії Мокій складаємо 10.00 дол. на Запасний Фонд "Н. Ж".

99-тий Відділ СУА Вотерв'їт, Н. Й.

Юстина Кристюк складає 10.00 дол. на фонд Українського Музею у пам'ять великої громадянки бл. п. Олени Лотоцької.

47 Від. СУА в Рочестері

Замість квітів на могилу бл. п. **Теодозії Матли** складають на Музей СУА цеглину 25.00 дол.

Надія і Ярослав Бігун

Замість квітів на могилу бл. п. **Др. Михайла Гуцуляка** складають на Музей СУА 25.00 дол. Родині покійного висловлюють глибокі співчуття.

Др. Дмитро і Анна Капітани

Замість квітів на могилу бл. п. шанованого й дорогого **Др. Бориса Ржепечького** складають на Музей СУА 20.00 дол. Пані Марійці і родині покійного висловлюють глибоке співчуття

Дарія і Микола Химичі

Замість квітів на могилу бл. п. **Ярослава Гусара** нашого незабутнього, дорогого кузена і вуйка складаємо на Запасний Фонд "Нашого Життя" 25.00 дол.

Марія і Ярина Турко

Замість квітів на могилу бл. п. **Олени Лотоцької** складає на Музей СУА 25.00 дол.

Пелагія Кучкуда

Замість квітів на могилу бл. п. **Ярослави Зарицької** дорогої сестри складають на Видавничий Фонд ім. Ірини Павликовської 25.00 дол.

Др. Осип і Надія Кокуревичі
Полуд. Африка

Замість квітів на могилу бл. п. о. **Крилошанина Василя Танчака** складає на Музей СУА 20.00 дол.

Іванна Мельник Торонто

Замість квітів на могилу бл. п. **Ярослава Баранського** складають на Суспільну Опіку 10.00 дол.

Інж. Юліан і Ольга Муссаковські

Замість квітів на могилу б. п. **Євгенії Книгиницької** моєї приятельки складаю на Запасний Фонд "Наше Життя" 10.00 дол.

Меліяні Кокорудз Овего, Н. Й.

Вшановуючи пам'ять нашого дорогого батька і дідуна, сл. п. **Івана Дороти**, в 6-ті роковини його смерті складаємо 10.00 дол. на стипендійний фонд для учня в Бразилії.

Елисавета і Богдан Казимира з дітьми.

Замість квітів на могилу бл. п. **Др. Бориса Ржепечького** складає на Сусп. Опіку в Бразилії 10.00 дол.

Емілія Процінська

Замість квітів на могилу б. п. **Івана Шарана** складає на Пресовий Фонд "Нашого Життя" 5.00 дол. Родині покійного висловлює глибоке співчуття.

Ольга Федчишин Дітройт

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. **Василя Козаченка**, чоловіка нашої заслуженої членки п. Ірини Козаченко у Дітройті, складаю 10 дол. на Запасний Фонд Н. Ж.

Лідія Бурачинська
Філядельфія

В пам'ять бл. п. **Маркіяна Коця** складаю на Музей СУА 10.00 дол. а Рідні покійного висловлюю глибоке співчуття.

Ірена Качмарська

Замість квітів на могилу передчасно згаслого мужа, бл. п. **Ярослава Чуйка**, що був похований в Торонті, 14 серпня 1976 р. складаю 10.00 дол. на Пресовий Фонд "Нашого Життя", горем прибіта

А. Чуйко з родиною

Замість квітів на могилу бл. п. **Юлії Микити** мужа довголітньої Членки 13 Від. складають цеглину на Музей СУА 10.00 дол.

Лідія і Василь Київ Вільнґфорд, Па.

Сердечно дякую 91 Відділові СУА в Бетлегемі за приготування поминок-тризни, вислови співчуття та участь в похоронах мого чоловіка бл. п. Романа Бачинського. Складаючи щире подяку, жертвую через 91 Відділ 25.00 дол. на Музей СУА.

Ірена Бачинська

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У посмертній згадці про бл. п. Марію з Коструб'яків-Конопасевич в числі "Нашого Життя" за липень-серпень 1976 р., стор. 32 помилково подано: "Одружена з Василем Конопасевичем...". Має бути: ... з **Валентином Конопасевичем**".

Редакція

ПОДУМАЙТЕ — ВІДГАДАЙТЕ

РОЗВ'ЯЗКА З ПОПЕРЕДНЬОГО

ЧИСЛА:

Доземо:	Поземо:
1. Кат	9. Матріярхат
2. Хутір	
3. Барка	
4. Лід	
5. Сян	
6. Ворог	
7. Архів	
8. Жан	

Cont. Our Life

As an incentive for the campaign the following rewards could be made;

1. For attracting 5 new subscribers you will be eligible for either a book entitled "Ukrainian Dishes" by Terlecka" or "Spirit of Flame" by L. Ukrainka.

2. For attracting 3 new subscribers you will be eligible for either Ukrainian designs or a Ukrainian song book called "Ridna Pisna;"

The names of the people who have brought in the most number of new subscribers will be published at year's end in "Our Life."

Продовження. Рим, чужі місця

Анджеліко і в келії, де жив і молився бідний Савонароля, муки і смерть якого так детально намальовані на стінах келії, відвідали інші розкішні храми, де ще знати сліди трагічної повені 1966-го року. Цілу дорогу до Риму всі ми, включно з отцями й сестрами, співали й тишились цим дивним життям.

В кімнаті, коло моєї, мешкала мила молоденька студентка — Наталка Лончина, донька професора Лончини, що викладав на УКУ (темою його викладів на цьому семестрі було "Чистилище" Данте — надзвичайно відповідна тема для даних обставин...) Двоє братів Наталки були питомцями Духовної Семінарії — чудові хлопці і, як всі питомці, свідомі українці. Молодший, Борис, який потім вступив до чину Студитів, диригував церковним хором, Тарас — часто шоферував Блаженнішому. Одного разу

Від Редакції

Редакція не приймає матеріалів не підписаних авторами та застерігає за собою право скорочувати статті та правити мову.

Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції. Редакція не буде містити невічливих і образливих для когонебудь висловів. Рукописів не звертаємо. Анонімів не читаємо.

Редакція приймає у вівторок, середу, четвер і п'ятницю від 10-1 і по полудні від 3-6. В інших годинах за домовленням: тел: 674-5508 (код. 212). Адреса: 108 Second Ave. New York, N. Y. 10003

ЛИСТОПАД

без дати	10-ліття Відділу	91 Відд. Філядельфія
без дати	Листопадове, свято	105 Відд. Стетен Айл.
без дати	Костюмівка для дітей з участю "Садочка казок"	29 Відд. Чікаго
6-7-го	Осінній базар	108 Відд. Нью Гейвен
7-го	Мистецька виставка місцевих талантів	108 Відд. Нью Гейвен
7-го	День Союзянки	Окружна Управа — Чікаго
13-го	Чайний вечір	1 Відд. Н. Йорк
14-го	Листопадові святкові сходи	82 Відд. Н. Йорк
14-го	Музичний вечір в Інституті Америки	72 Відд. Н. Йорк
20-го	Осіння, традиційна забава	71 Відд. Джерзі Сіті
21-го	Чайний вечір	21 Відд. Н. Йорк
27-го	Вишивані вечерниці	108 Відд. Нью Гейвен

ГРУДЕНЬ

без дати	Різдвяний базар	21 Відд. Н. Йорк
без дати	св. Миколай і Різдвяна вечір	105 Відд. Н. Йорк
12-го	Андріївський вечір	21 Відд. Н. Йорк
12-го	Різдвяна зустріч	28 Відд. Ньюарк
5-го	Різдвяний Базар	86 Відд. Ньюарк
18-го	Андріївський вечір	21 Відд. Н. Йорк
19-го	Різдвяний базар	21 Відд. Н. Йорк

Блаженніший запросив мене до Ватикану, щоб я побачила там його резиденцію. Коли ми доїхали до ватиканської брами, де швайцари, з жовто-синіми пасами на історичних мундурах, відсалютували Блаженнішому, за брамою залунав марш ватиканської оркестри.

— Ну, дивись, Тарасе! Я з Сибіру приїхав, і мені марша не грали, а наша преподобна Зоя тільки з Австралії прибула, і її маршем зустрічають! — розсміявся Блаженніший. Це було якесь папське свято.

В резиденції Блаженнішого, в будинку модерного стилю серед зелені ватиканського саду, нас привітали сестри. Я оглянула почекальню, потім зайшла до кімнати, де відбуваються аудієнції. Блаженніший сидів напроти мене, оповідав, скільки людей перейшло вже через цю кімнату, частував чоклядою, якою частує відвідувачів і говорив про нелегке завдання еміграції. Потім я помолилася в затишній каплиці, де він молиться кожного ранку і набирає сили, уявляючи собі, який він самотній в цьому чужому світі...

Продовження буде

"Second-Class Postage Paid at New York, N. Y. and at additional mailing offices"
Return to "Our Life" Magazine, 108 Second Ave. New York, N. y. 10003
RETURN POSTAGE GUARANTEED

*Взір із старовинної сорочки з Київщини (75 літ).
Рукав подарувала до Музею п. Білецька за посередництвом М. Ліневич з Фенікс, Арізона*